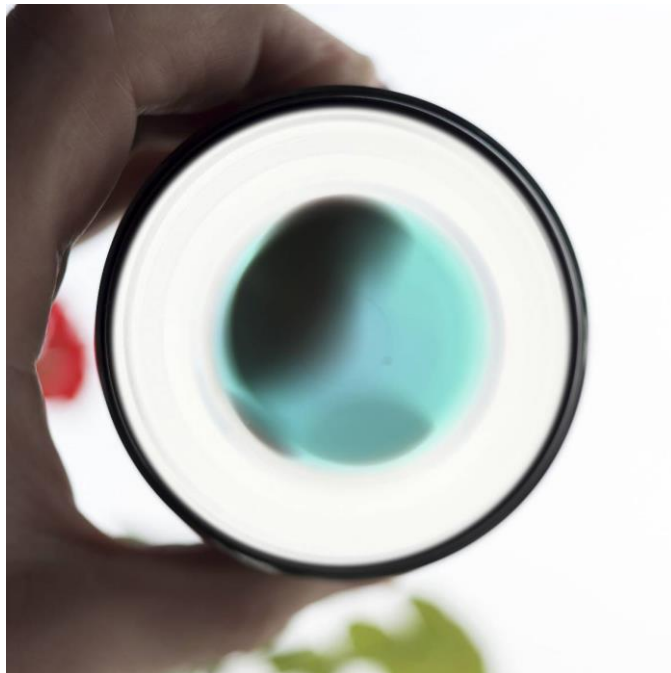

Årsmelding 2019

Kontrollutvalget i Sandefjord kommune

Innhold

1. Om kontrollutvalget	3
1.1 Lovgrunnlag og retningslinjer.....	3
1.2 Oppgaver.....	3
1.3 Mål	4
1.4 Sammensetning.....	4
2 Virksomheten i 2019	4
2.1 Møter.....	4
2.2 Saksområder.....	5
3. Sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget	6
4. Koordinering av kontrollarbeidet	6
5 Kontroll- og tilsynsaktiviteter	7
5.1 Regnskap og økonomistyring.....	7
5.2 Virksomhetskontroller 2019	8
5.3 Skatteoppkreverfunksjonen i Sandefjord kommune	8
5.4 Forvaltningsrevisjon	8
5.5 Selskapskontroll	11
5.6 Oppfølging av kommunens revisjon	15
5.7 Gjennomgang av tilsynsrapporter	16
5.8 Andre sakstyper	16
6. Avslutning	18
7. Vedlegg: Kontrollutvalget i Sandefjord kommune - Halvårsrapport 2019 - Status saker til oppfølging	

1. Om kontrollutvalget

1.1 Lovgrunnlag og retningslinjer

Av ny kommunelov § 23-1, 1. ledd (§77, pkt 1 i gammel lov) fremgår det at kommunestyret selv skal velge et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne. Utvalget skal etter ny kommunelov ha minst fem medlemmer (tidligere minst tre). Minst ett av utvalgets medlemmer skal velges blant kommunestyrets medlemmer. Utvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker behandles.

Kommunal- og regionaldepartementet fastsatte 15.6.2004 med hjemmel i kommuneloven § 77 nr.11 Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner. I forbindelse med ny kommunelov, har kommunal- og regionaldepartementet 17.6.2019 med hjemmel i kommuneloven § 23-2, 5. ledd fastsatt en ny forskrift, «Forskrift om kontrollutvalg og revisjon». Den nye forskriften erstatter den gamle og trådte i kraft sammen med ny kommunelov ved konstituerende møte i kommunestyret 24.10.2019. Kommuneloven og forskriften utgjør det rettslige fundamentet for kontrollutvalgets arbeid.

Kontrollutvalget omfattes av «Reglement for saksbehandling i folkevalgte organer. Politisk reglement for Sandefjord kommune.» vedtatt av kommunestyret 13.12.2016 med endringer vedtatt av kommunestyret 20.6.2017 og 24.09.2019. Spesielle forhold knyttet til kontrollutvalget, er dekket i reglementet pkt 13.

Kontrollutvalget har i 2019/2020 utarbeidet forslag til eget reglement for kontrollutvalget i Sandefjord kommune, men det er ikke vedtatt av kommunestyret ennå.

Ifølge forskriften § 1 kan kontrollutvalget ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer eller andre kommunale organer. Kontrollutvalget skal heller ikke vurdere hensiktsmessigheten av politiske vedtak. Kontrollutvalget kan imidlertid uttale seg dersom folkevalgt organ, normalt kommunestyret, for eksempel har truffet, eller er i ferd med å treffe, et vedtak som vil være ulovlig. Kontrollutvalget kan også uttale seg om saker/vedtak dersom et vedtak er fattet på et mangelfullt faktagrunnlag, det vil si at saken åpenbart ikke er tilstrekkelig opplyst.

1.2 Oppgaver

Kontrollutvalget fører tilsyn med hele den kommunale virksomheten på vegne av kommunestyret. Kontrollutvalget skal holde kommunestyret orientert om saker som det er viktig at kommunestyret får kunnskap om, og skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret. Etter vedtak i kommunestyret den 20.06.2017 er det besluttet at slik rapportering for Sandefjord kommunes vedkommende skal skje to ganger pr år.

Som et ledd i sin tilsynsfunksjon skal kontrollutvalget sørge for at det blir utført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Utvalget skal også påse at kommunen har en forsvarlig intern kontroll og at vedtak følges opp. Kontrollutvalget skal dessuten påse at kommunen blir revidert på en betryggende måte.

Kontrollutvalget har eget sekretariat, uavhengig av kommuneadministrasjonen, som bistår utvalget med nødvendig administrativ kapasitet og faglig støtte.

I sitt arbeid bygger kontrollutvalget på saksfremlegg med innstilling utarbeidet av sekretariatet, rapporter og utredninger, annen skriftlig dokumentasjon, orienteringer fra revisjonen og kommunens administrasjon, samt kontakt med ansatte, organisasjoner og publikum.

1.3 Mål

Kontrollutvalget har som mål å:

- Øke tilliten og tryggheten for at kommunens oppgaver blir utført på best mulig måte og at saksbehandlingen sikrer likebehandling og rettssikkerhet
- Øke kvaliteten og effektiviteten i de interne rutinene i kommunen
- Optimalisere de totale kontrollressursene i kommunen
- Bidra til at kommunens ressurser blir benyttet optimalt med utgangspunkt i oppgaver, ressursbruk og oppnådde resultat
- Sikre en profesjonell og effektiv revisjon

1.4 Sammensetning

Kontrollutvalget har fra nyvalget i KST 18.12.2018 og frem til konstituerende KST 24.10.2019, hatt følgende sammensetning;

Arne Larsen (SV), leder
Erlend Hem (AP), nestleder
Anne Gro Olafsen (H)
Tale Haugan (AP)
Rune Gorm Johansen (Frp)

Fra konstituerende KST 24.10.2019 og frem til nyvalg i KST 30.4.2020 hatt følgende sammensetning;

Arne Larsen (SV), leder
Steinar M. Svimbil Mørken (AP), nestleder
Tale Haugan (AP)
Per Skorge (Frp)
Grethe Østgård (H)

Fra nyvalg i KST 30.4.2020, har kontrollutvalget hatt følgende sammensetning;

Steinar M. Svimbøl Mørken (AP), leder
Tale Haugan (AP), nestleder
Johnny Pettersen (SV)
Per Skorge (Frp)
Grethe Østgård (H)

2. Virksomheten i 2019

2.1 Møter

Kontrollutvalget hadde 10 møter og behandlet 82 saker i 2019. Møtene er åpne og blir holdt i rådhuset. Møtene blir annonsert på samme måte som møter i andre politiske organ.

Sakspapirer og møteprotokoller som ikke er unntatt offentlighet med hjemmel i Offentleglova, er offentlige. Kontrollutvalgets protokoller er offentlige og tilgjengelige på kommunens nettsider.

Kommunens revisor har møte og talerett, og deltar fast i kontrollutvalgets møter. Personer fra kommuneadministrasjonen blir normalt innkalt, og har vært til stede ved behandlingen av enkeltsaker hvor det har vært nødvendig for å få sakene tilstrekkelig opplyst før kontrollutvalget fatter vedtak. Representanter fra kommuneadministrasjonen blir også invitert til å gi orienteringer om virksomheten innenfor sine ansvarsområder, herunder virksomhetens styrings- og kontrollrutiner.

2.2 Saksområder

Kontrollutvalget skal sørge for at det gjennomføres forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i kommunen. Begrepet eierskapskontroll kom inn i ny kommunelov som trådte i kraft i 2019. Begrepet selskapskontroll er tatt ut av kommuneloven. Selskapskontroll etter gammel lov omfattet både forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Planene for forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og tidligere selskapskontroll, omfatter normalt prosjekter som planlegges gjennomført i løpet av valgperioden. Siden det midt i foregående valgperioden var en kommunesammenslåing, utarbeidet kontrollutvalget i den nye sammenslåtte Sandefjord kommune, nye planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll i Sandefjord kommune for perioden 1.1.2017 til 2019. Plan for forvaltningsrevisjon ble lagt frem og vedtatt av kommunestyret 20.6.2017, mens plan for selskapskontroll ble lagt frem og vedtatt av kommunestyret 28.11.2017. Kontrollutvalgets bestillinger av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll i 2019 er basert på de godkjente planene, men det er foretatt noen endringer i prioriteringsrekkefølgen på forvaltningsrevisjonsprosjektene. Dette har kommunestyret blitt orientert om.

Etter kommunevalget høsten 2019, skal kontrollutvalget i løpet av 2020 utarbeide ny plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for periode 2020-2023. Kontrollutvalget startet arbeidet med ny plan allerede rundt årsskiftet og «Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll – Sandefjord kommune 2020-2023» ble vedtatt av kontrollutvalget på utvalgets møte 23.4.2020. Planen er sendt videre til politisk behandling.

Kontrollutvalget har behandlet saker knyttet til kommunens årsregnskap og økonomistyring, foretatt oppfølging av enkeltsaker og innhentet informasjon om kontrollsituasjonen innenfor sentrale virksomhetsområder i kommunen.

Kontrollutvalget har også fulgt opp Vestfold Kommunerevisjon sitt arbeid og påsett at revisjonen utføres i henhold til regelverk og faglige standarder, herunder behandlet rapporter og orienteringer om vesentlige kontrolltema. Vestfold Kommunerevisjon gikk 1.1.20 sammen med Telemark kommunerevisjon inn i det nye selskapet Vestfold og Telemark revisjon IKS.

Kontrollutvalget har vurdert og fulgt opp henvendelser fra enkeltpersoner og organisasjoner i den grad sakene er vurdert å høre inn under kontrollutvalgets oppgaver.

Kontrollutvalget er blitt holdt orientert om den faglige utviklingen innenfor kontroll- og tilsynsområdet, samt om vesentlige endringer i regelverk som er av spesiell betydning for kontroll og styring i kommunen.

Ny kommunelov tredde i kraft 1.1.2020. I den forbindelse fikk kontrollutvalgets medlemmer på møte 31. januar 2019 en ca 2 timer lang innføring i ny kommunelov ved Deloitte AS.

Kontrollutvalgets leder i 2019, tok initiativ til og organiserte et seminar om offentlighetsloven for kontrollutvalgets medlemmer, sekretariat, revisjon, politikere og sentrale ledere i kommunen. Seminaret fant sted 5. mars 2019.

Det har blitt gjennomført opplæring av kontrollutvalgets medlemmer, både faste medlemmer og varamedlemmer, etter valget høsten 2019. På møte 31. oktober 2019 hadde kontrollutvalgets sekretariat og revisjonen en innføring i henholdsvis kontrollutvalgets, sekretariatets og revisjonens rolle og oppgaver. Dette ble fulgt opp på møte 12. desember 2019 hvor seniorrådgiver Vibeke Resh-Knudsen hos Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, gjennomgikk sentrale paragrafer i forvaltningsloven og offentlighetsloven. I samme møte hadde revisjonen en gjennomgang av hva forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll innebærer, hvilke krav som i den forbindelse stilles til både kontrollutvalg og revisjon, og litt om praktisk gjennomføring av slike typer revisjon/kontroll.

Seniorrådgiver Vibeke Resh-Knudsen hos Fylkesmannen i Vestfold og Telemark kom tilbake og hadde del 2 av opplæringen 27. februar 2020 hvor hun gjennomgikk sentrale paragrafer i kommuneloven.

3. Sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget

Ifølge lov og forskriftskrav skal kontrollutvalget ha et sekretariat som er uavhengig av kommunens ledelse og revisjonen. Den som utfører revisjonsoppgaver for kommunen kan ikke utøve sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget.

Sekretariatet har som hovedoppgave å påse at saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet bistår også kontrollutvalget med å utarbeide forslag til bestillinger av forvaltningsrevisjonsprosjekter basert på vedtatt plan.

Sekretariatet er kontrollutvalgets primære kontaktpunkt overfor administrasjonen, og skal blant annet bidra til en hensiktsmessig samhandling mellom kontrollutvalget og kommuneadministrasjonen. Sekretariatet sørger også for den praktiske organiseringen og tilretteleggingen av kontrollutvalgets møter.

Kommunen har inngått rammeavtale med Deloitte AS om sekretariatstjenester. Etter en offentlig anbudsrunde høsten 2016, ble ny rammeavtale inngått for en periode på to år fra 1.1.2017, med mulighet for forlengelse inntil to år. Avtalen ble høsten 2018 forlenget med to år og utløper 31.12.2020.

4. Koordinering av kontrollarbeidet

Fylkesmannen har i henhold til kapittel 30 i kommuneloven, en rolle som samordner i forholdet mellom statlige tilsynsorganer og kommunene/fylkeskommunene. Fylkesmannen har frem til 2020 laget en årlig oversikt hvor det fremgår hvilke planlagte kommunerrettede tilsyn det legges opp til i løpet av året. Hensikten er å hindre møtekollisjoner og å unngå, så langt råd er, for store kontrollmessige belastninger for den enkelte kommune.

Fra 2020 tar fylkesmennene og flere andre statlige tilsynsetater i bruk en felles nasjonal tilsynskalender for tilsyn med kommuner og fylkeskommuner. Planen var at også kontrollutvalgssekretariatene skulle kobles på våren 2020, men på grunn av Covid-19, har dette arbeidet blitt utsatt til høsten.

Kontrollutvalget holder seg fortløpende orientert om Fylkesmannens planer og behandler alle rapportene fra gjennomførte tilsyn. Kontrollutvalget behandler også rapporter etter tilsyn fra andre offentlige tilsyn. Kontrollutvalget tar ved sine prioriteringer hensyn til de planer og kontroller som gjennomføres av eksterne tilsynsfunksjoner.

5. Kontroll- og tilsynsaktiviteter

Kontrollutvalgets oppsummering av kontroll- og tilsynsaktiviteter for første halvår av 2019 fremgår av kontrollutvalgets halvårslige oppsummering av status i aktuelle saker i samsvar med kommunestyrets vedtak i sak 65/17 den 20.6.2017;

«Kommunestyret ber Kontrollutvalget oversende statusrapporter 2 ganger pr. år om hvordan kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandling av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.

Statusrapporten skal også omfatte oppfølging av andre saker som kontrollutvalget har behandlet og som utvalget mener det er riktig at kommunestyret gjøres kjent med.

Den ene av statusrapportene kan integreres i den ordinære, årlige rapporten fra kontrollutvalget til kommunestyret.»

Halvårsrapporten for 2019 ble behandlet i kommunestyret 22. oktober 2019 (KST 085/19) og ligger som vedlegg til årsmeldingen.

5.1 Regnskap og økonomistyring

Årsregnskap

I henhold til gammel «Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner» § 7 (ny «Forskrift om kontrollutvalg og revisjon» § 3), skal kontrollutvalget uttale seg om årsregnskapet. Bestemmelsen fastsetter kontrollutvalgets rett til å gi kommentarer til årsregnskapet før det behandles i kommunestyret/bystyret.

Kontrollutvalget behandlet i møte 25. april 2019 årsregnskap for 2018, revisjonsberetning og brev fra Vestfold kommunerevisjon til kontrollutvalget vedrørende revisjonen av årsregnskapet 2018 for Sandefjord kommune. Økonomisjef i kommunen og revisor gav supplerende informasjon til regnskapet i møte hvor regnskapet ble behandlet.

Kontrollutvalget gav uttrykk for at de var tilfreds med at regnskapet fremstår som oversiktlig og at det i 2018 ikke var avdekket vesentlige svakheter i den økonomiske internkontrollen.

Årsregnskapet for 2019 vil bli behandlet av kontrollutvalget i møte 7. mai 2020.

Brev og rapporter fra revisjonen

Kontrollutvalget har blitt orientert om brev og annen korrespondanse som Vestfold kommunerevisjon har hatt med kommunen og kommunale virksomheter vedrørende vesentlige regnskapsmessige forhold. Kontrollutvalget har også fått oversendt og behandlet rapporter som revisjonen har utarbeidet i forbindelse med gjennomføringen av regnskapsrevisjonen.

Revisjonen påpekte i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet for 2018, at kommunen har behov for forbedringer av avstemmingsrutinene vedrørende kommunens lønnsposter.

Det ble utover dette ikke rapportert vesentlige feil eller mangler ved kommunens regnskapsføring eller økonomiforvaltning i 2019.

5.2 Virksomhetskontroller i 2019

Vestfold kommunerevisjon gjennomfører planmessige gjennomganger av ulike virksomhetsområder og kommunale enheter. Virksomhetskontrollene gjennomføres etter en standard mal og omfatter blant annet gjennomgang av enhetenes interne kontroll, herunder

organisering, budsjettoppfølging og vesentlige regnskapsrutiner (lønn, driftsmidler, innkjøp, salg og likvider). Det utarbeides rapport etter gjennomgangen. Rapportene legges fortløpende frem for kontrollutvalget til orientering.

Rapport etter virksomhetskontroll «Sandefjord Medisinske Senter», datert 24.1.2019, ble behandlet i kontrollutvalget på møte 31.1.2019 og er omtalt i kontrollutvalgets årsmelding for 2018.

Det er ikke gjennomført planmessige virksomhetskontroller i 2019 og kontrollutvalget har derfor ikke hatt flere slike rapporter til behandling i 2019.

5.3 Skatteoppkreverfunksjonen i Sandefjord kommune

Kontrollutvalget har behandlet i møte 28. februar 2019 (sak 12/19) Skatteetatens kontrollrapport, skatteoppkreverens årsrapport og skatteregnskapet for 2018 for Sandefjord kommune. Skatteoppkreveren gav i den forbindelse utfyllende kommentarer til rapportene og skatteregnskapet, og han besvarte spørsmål fra kontrollutvalgets medlemmer.

Kontrollutvalget tok årsregnskapet og årsrapporten for 2018 fra Skatteoppkreveren, samt kontrollrapporten fra Skatt sør vedrørende skatteoppkreverfunksjonen for Sandefjord kommune, til orientering.

Kontrollutvalget merket seg at det ble avdekket tre avvik ved den årlige kontrollen fra Skatteetaten, og de tiltak, som ifølge informasjon fra Skatteoppkreveren, var iverksatt for å lukke avvikene.

Kontrollutvalget hadde ellers ikke kommentarer til skatteregnskapet for 2018 ut over det som fremgikk av årsrapporten fra Skatteoppkreveren.

5.4 Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon i kommunen og foretar årlige bestillinger i henhold til vedtatt plan. Nedenfor følger en oversikt (i omvendt kronologisk rekkefølge) over pågående og gjennomførte prosjekter hvor kontrollutvalget har bedt om en tilbakemelding, samt oppfølgingen av vedtak på disse prosjektene.

Sak 36/19 Prosjektplan forvaltningsrevisjon «Skole i Sandefjord kommune» Sak 05/20 Forvaltningsrevisjon – «Skolemiljø i Sandefjord kommune med fokus på elevens psykososiale skolemiljø»

Kontrollutvalget godkjente i møte den 25. april 2019 (sak 36/19) den fremlagte prosjektplanen for forvaltningsrevisjon av «Skole i Sandefjord kommune». Sluttrapporten fra Vestfold Kommunerevisjon ble framlagt til behandling i KU i 30.1.2020 (sak 05/20) og for kommunestyret 30.4.2020 (sak 016/20).

Formålet med prosjektet er å vurdere, med utgangspunkt i opplæringslovens §§ 9 A-4 og 13-10, hvordan skoleeier og skolene arbeider systematisk for å fremme et godt psykososialt miljø for elevene.

Følgende problemstillinger ble belyst:

1. Hvordan sikrer Sandefjord kommune, som skoleeier, at skolene arbeider systematisk med å oppfylle kravet om et trygt og godt psykososialt skolemiljø?
2. Hvordan arbeider skolene i Sandefjord kommune for å sikre et trygt og godt psykososialt skolemiljø?

Revisors overordnede konklusjon er at Sandefjord kommune som skoleeier har etablert et forsvarlig system for å sikre at kravene i opplæringsloven § 9A-4 blir oppfylt, men at systemet på enkelte områder kan styrkes. Undersøkelsene revisor har utført tyder også på at skolene har positive erfaringer med skoleeiers forsvarlige system. Revisor vil likevel understreke betydningen av fortsatt systematisk godt arbeid på området, da kommunen fortsatt må arbeide for å nå de politisk vedtatte målsettinger innen 2021.

Revisors anbefalinger;

- Som en del av Sandefjord kommunes forsvarlige system, bør det etableres overordnede retningslinjer for melding og oppfølging av avvik i forhold til skolenes aktivitetsplikt, jamfør opplæringslovens § 9A-4.
- Sandefjord kommune bør sikre at indikator for resultatmål for mobbing (HOK-sak 040/17) samsvarer med gjeldende indikator i Elevundersøkelsen.

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget tar rapporten etter forvaltningsrevisjonen av «Skolemiljø i Sandefjord kommune med fokus på elevenes psykososiale skolemiljø» til etterretning.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Kommunestyret tar rapporten etter forvaltningsrevisjonen av «Skolemiljø i Sandefjord kommune med fokus på elevenes psykososiale skolemiljø» til etterretning.

Kommunestyret ber om at rådmannen vurderer de anbefalinger som fremkommer i rapporten, og ber om en tilbakemelding til politisk nivå på hvordan revisjonens anbefalinger er fulgt opp.

Oppfølging av vedtak

[Kommunestyrets vedtak vil bli fulgt opp i 2020.](#)

Sak 43/18 Prosjektplan forvaltningsrevisjon «Helse, Miljø og Sikkerhet».

Sak 75/18 Forvaltningsrevisjon – «Helse, Miljø og Sikkerhet – Sandefjord kommune»

Kontrollutvalget godkjente i møte den 22. mai 2018 (sak 43/18) den fremlagte prosjektplanen for forvaltningsrevisjon av «Helse, Miljø og Sikkerhet i Sandefjord kommune». Sluttrapporten fra Vestfold Kommunerevisjon ble fremlagt til behandling i KU i 20.11.2018 (sak 75/18) og for kommunestyret 5.2.2019 (sak 003/19).

Formålet med prosjektet er å undersøke om Sandefjord kommune har et tilfredsstillende HMS-system sett opp mot lov- og avtaleverk.

Følgende problemstillinger ble belyst;

1. Har Sandefjord kommune et overordnet HMS-system som sikrer at kommunen driver et systematisk helse- miljø- og sikkerhetsarbeid?
2. På hvilken måte følges HMS-systemet opp i praksis i kommunen?
3. I hvilken grad benyttes avvikshåndtering for å bedre HMS-arbeidet i kommunen?

Som det fremgår av sammendraget i rapporten, er revisjonens hovedkonklusjoner følgende;

Sandefjord kommune har lagt ned et betydelig arbeid med å utarbeide et overordnet og systematisk HMS-system på arbeidsmiljøområdet. Kommunen har gjennom sitt «Styringsdokument internkontroll HMS Arbeidsmiljø», tydeliggjort kommunens HMS- system og hvordan kommunen skal jobbe for å sikre et systematisk HMS-arbeid. I all hovedsak er overordnede rutiner vedtatt, og lovpålagte samarbeidsarenaer med vernetjeneste og tillitsvalgte er ivarettatt. Et sentralt bakteppe for å vurdere status og forbedringspotensial knyttet til HMS-systemet, er kommunens korte levetid fra 1.1.2017. Revisors undersøkelser viser at det er sentrale områder det er viktig for kommunen å ha fokus på fremover, som utarbeidelse av

prosedyre for HMS-revisjon, tydeligere rapporteringsrutiner og tilstrekkelig dokumentasjon for å kunne vurdere faktisk etterlevelse av HMS-systemet. Med utgangspunkt i tilbakemeldinger fra spørreundersøkelsene, ser revisor også at kommunen mest sannsynlig kan benytte avvikshåndtering i større grad for å bedre HMS-arbeidet i kommunen.

Revisor konkluderer også med at arbeidet med å utarbeide kommunens overordnede internkontroll har hatt påvirkning for HMS-arbeidet i kommunen:

- Kommunen har hatt utfordringer med implementering av elektronisk verktøy for internkontroll (Compilo). Dette har blant annet hatt betydning for alle ansattes mulighet for elektronisk å melde avvik. Revisor vil understreke at kommunen i påvente av implementering av Compilo, har iverksatt midlertidige rutiner/ tiltak. Alle ansatte har hatt mulighet til å melde avvik fra 1.1.2017 (enten elektronisk eller på papir), og aktuelle HMS-rutiner har vært tilgjengelig på kommunens intranett (På innsiden).
- Kommunen har ikke ferdigstilt arbeidet med overordnet formalisert internkontroll i hele organisasjonen (overordnet styringsdokument). Ferdigstilling av dette arbeidet vil kunne tydeliggjøre hvordan internkontroll på HMS på arbeidsmiljøområdet skal tilpasses og bygges inn i den helhetlige strukturen for internkontroll.
- Avklaringer i forhold til ny løsning på SharePoint arbeidsflate vil også innvirke på HMS-arbeidet i kommunen. Dette vil eksempelvis kunne muliggjøre at ansatte kan melde HMS-avvik på telefon.

Revisors anbefalinger

Sandefjord kommune bør;

- Sikre at samtlige overordnede HMS -prosedyrer/ rutiner beskrevet i styringsdokument for internkontroll HMS-arbeidsmiljø, blir implementert i organisasjonen.
- Vurdere om det skal iverksettes ytterligere tiltak for å sørge for at det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon for faktisk etterlevelse av HMS-systemet (jamfør krav til dokumentasjon formulert i forskrift om systematisk helse, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter (§ 5)).
- Iverksette hensiktsmessige tiltak for å sikre at avvikshåndteringen bidrar til å styrke HMS-arbeidet i kommunen.
- Vurdere resultatene fra revisors spørreundersøkelser opp mot kommunens målsettinger og ambisjoner for HMS-arbeidet, og iverksette aktuelle tiltak.

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget tar rapporten etter forvaltningsrevisjonen av «Helse, Miljø og Sikkerhet i Sandefjord kommune» til etterretning.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Kommunestyret tar rapporten etter forvaltningsrevisjonen av «Helse, Miljø og Sikkerhet i Sandefjord kommune» til etterretning.

Kommunestyret ber om at rådmannen vurderer de anbefalinger som fremkommer i rapporten, og ber om en tilbakemelding til politisk nivå på hvordan revisjonens anbefalinger er fulgt opp.

Oppfølging av vedtak

[Rådmannens vurderinger er behandlet av kommunestyret 19.12.2019 \(sak 104/19\).](#)

[Kontrollutvalget anser etter dette saken som lukket.](#)

Rådmannens vurdering:

Kommunen har i hovedsak fulgt opp alle anbefalingene fra Vestfold kommunerevisjon. Noen tiltak er fortsatt under utvikling. HMS-rapporteringen som er iverksatt gir rådmannen god innsikt i hvordan HMS-systemet etterleves i praksis. Tiltakene med ny digital interaktiv HMS arbeidsmiljø håndbok og styringsdokument for overordnet internkontroll, vil bidra til en

tydeliggjøring av HMS ansvaret i kommunen på alle nivåer, samt gi en bedre oversikt i HMS-arbeidet både for ledere, verneombud og medarbeidere.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Kommunestyret tar saken til orientering.

5.5 Selskapskontroll

Nedenfor (i omvendt kronologisk rekkefølge) følger en oversikt over pågående prosjekter 2020 knyttet til selskapskontroll, samt gjennomførte prosjekter i 2018/2019 hvor kontrollutvalget har bedt om en tilbakemelding og oppfølgingen av vedtak på disse prosjektene.

Sak 44/19 Prosjektplan – «Selskapskontroll i selskapet Sandefjord Lufthavn AS»

Kontrollutvalget godkjente i møte den 6.6.2019 (sak 44/19) den fremlagte prosjektplanen for «Selskapskontroll i selskapet Sandefjord Lufthavn AS».

Selskapskontrollen består av to deler:

- *Eierskapskontroll*: Formålet med eierskapskontrollen er å påse at kommunens forvaltning av sine eierinteresser fungerer i henhold til kommunestyrets vedtak og forutsetninger, samt i henhold til aktuelt lovverk.
- *Forvaltningsrevisjon*: Formålet med forvaltningsrevisjonen er å påse at selskapets drift er i henhold til gjeldende lovverk innenfor de områder som er dekket i problemstillingen.

Selskapskontrollen ble gjennomført med utgangspunkt i følgende problemstillinger:

1. Har Sandefjord kommune en eierstyring av Sandefjord Lufthavn AS i samsvar med kommunens eierskapsprinsipper og politiske vedtak?
2. Utøves virksomheten i selskapet Sandefjord Lufthavn AS i tråd med lov om aksjeselskapet og i samsvar med selskapets vedtekter?
3. Har Sandefjord Lufthavn AS rutiner for å sikre etterlevelse av lovverk om offentlige anskaffelser?
4. I hvilken grad etterlever Sandefjord Lufthavn AS egne rutiner og lovverk ved offentlige anskaffelser?

[Endelig rapport blir fremlagt og behandlet på kontrollutvalgets møte 7.5.2020.](#)

Sak 85/18 Prosjektplan selskapskontroll – «Eierskapskontroll i selskapet Vestfold Vann IKS»

Sak 34/19 Rapport – «Selskapskontroll – Vestfold Vann IKS»

Kontrollutvalget godkjente i møte den 11.12.2018 (sak 85/18) den fremlagte prosjektplanen for «Eierskapskontroll i selskapet Vestfold Vann IKS». Sluttrapporten fra Vestfold Kommunerevisjon ble framlagt til behandling i KU i 25.4.2019 (sak 34/19) og for kommunestyret 20.6.2019 (sak 061/19).

Selskapskontrollen består av to deler:

- *Eierskapskontroll*: Formålet med eierskapskontrollen er å påse at kommunens forvaltning av sine eierinteresser fungerer i henhold til kommunestyrets vedtak og forutsetninger, samt i henhold til aktuelt lovverk.
- *Forvaltningsrevisjon*: Formålet med forvaltningsrevisjonen er å påse at selskapets drift er i henhold til gjeldende lovverk innenfor de områder som er dekket i problemstillingen.

Selskapskontrollen ble gjennomført med utgangspunkt i følgende problemstillinger:

1. Utøver Sandefjord kommune kontroll med Vestfold Vann IKS i samsvar med politiske vedtak og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

2. Utøves virksomheten i selskapet Vestfold Vann IKS i samsvar med selskapsavtalen og krav i Sandefjord kommune sin eierskapsmelding?
3. Hvordan fungerer rapportering fra selskapet til Sandefjord kommunes egne politiske organer?
4. Har Vestfold Vann IKS en økonomisk forsvarlig drift?
5. Hvordan dokumenterer selskapet at de etterlever utvalgte sentrale bestemmelse innenfor regelverket knyttet til
 - IKS loven
 - Internkontrollsystem
 - Offentlige anskaffelser

Som det fremgår av sammendraget i rapporten, er revisjonens hovedkonklusjoner følgende;

Problemstilling 1:

Revisjonen kan konkludere med at Sandefjord kommune i all hovedsak utøver kontroll med Vestfold Vann IKS, i samsvar med etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse (KS-anbefalinger). Kommunestyret har i 2017 (KST-091/17) vedtatt kommunens overordnede rammeverk for eierskap, som i hovedsak vurderes å være i tråd med KS-anbefalingene.

Revisor vurderer at vedtaket og saksfremlegget gir en god ramme rundt kommunens overordnede eierstyring. På noen områder har Sandefjord kommune en mindre detaljeringsgrad i styringen enn hva KS anbefaler:

- Opplæring av folkevalgte
- Selskapsstrategi

Problemstilling 2:

Revisor har avgrenset denne problemstillingen til å se nærmere på hvordan god styrekompetanse og tilrettelegging av godt fungerende styre er vektlagt i kommunens eierskapsmelding (KST-091/17) og selskapsavtalen. Vi har også vurdert hvordan dette etterleves i selskapet.

Når det gjelder styrekompetanse, så gir kommunens eierskapsmelding styrene selv et handlingsrom til å definere hvordan de ønsker å jobbe med kompetanseheving. Vestfold Vann IKS sin selskapsavtale gir heller ingen føringer på kompetanseutvikling. Revisor kan, på bakgrunn av undersøkelser, konkludere med at styret jobber med kompetanseutvikling for å sikre god styrekompetanse.

Revisor konkluderer også med at praksis til sammensetning av styre/styrevalg, i stor grad samsvarer med krav i selskapsavtalen og eierskapsmeldingen. Revisor finner imidlertid at representantskapet i Vestfold Vann ikke har etterlevd selskapsavtalen når det gjelder valg av medlemmer til valgkomite. Valgkomiteen for Vestfold Vann IKS skal bestå av tre medlemmer, men den har bestått av kun to medlemmer (ordførerne fra henholdsvis Sandefjord og Horten).

Problemstilling 3:

Revisors overordnede konklusjon er at selskapets rapportering til Sandefjord kommunes politiske organer er i henhold til krav i IKS-loven. Kommunestyrets ønskede praksis (formulert i KST-vedtak 091/17) om årlige selskapsorienteringer i formannskapet, har ikke blitt etterlevd.

Problemstilling 4:

For å besvare denne problemstillingen har revisor sett på nøkkeltall fra selskapets regnskap fra 2016–2018 og har undersøkt at selskapet rapporterer på utvalgte punkter i regnskapet. Selskapet overholder i hovedsak de punktene som revisor har undersøkt. Unntaket er selskapets investeringsoversikt, som ikke samsvarer med kravene satt i forskrift. Revisor ser at selskapet har levert positive årsresultat i hele den undersøkte perioden. På grunnlag av dette vurderer revisor at selskapet har en økonomisk forsvarlig drift.

Problemstilling 5:

a) IKS-loven:

Revisor har avgrenset kontrollen til å vurdere utforming av selskapsavtalen og endringer av denne. Revisor kan konkludere med at Vestfold Vann IKS har en selskapsavtale som samsvarer med IKS-lovens krav i § 4 (3). Selskapsavtalen spesifiserer blant annet selskapets låneramme, og per i dag har Vestfold Vann IKS lån innenfor denne rammen. Dette er i samsvar med IKS-lovens § 22 (1).

b) Internkontrollsystem:

Revisor har avgrenset kontrollen til å se hvordan selskapet dokumenterer etterlevelse av krav i selskapsavtalen til daglig leder og styrets kontroll med selskapet. Krav i selskapsavtalen til styret og daglig leder, er fulgt opp ved en instruks for styret og en instruks for daglig leder.

Vestfold Vann har systematisert deler av internkontrollen ved at selskapet har tre utdannede internrevisorer som gjennomfører internrevisjoner etter en fastsatt plan. Selskapets arbeid med internkontroll, tydeliggjøres også i Håndbok for kvalitet, ytre miljø og arbeidsmiljø. Kvalitetssystemet består av flere typer dokumentert informasjon. Revisor registrerer at arbeidet med håndboken først er planlagt ferdigstilt høsten 2019. Styreleder og daglig leder har avtale om en gjennomgang av resultater fra ledelsens gjennomgang for å komme fram til endelig rapporteringsform til styret.

I forhold til internkontrollsystem, er revisors utgangspunkt at selskapet må dokumentere at styrets og daglig leders oppgaver etterleves, jmfør § 9 og 10 i selskapsavtalen. Revisors hovedkonklusjon er at selskapet fortsatt må jobbe med å utarbeide tilstrekkelige rapporteringsrutiner mellom selskapet og styre, slik at dette kan dokumenteres.

c) Offentlige anskaffelser:

Revisors stikkprøvekontroll av offentlige anskaffelser viser at selskapet bør sikre at det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon om habilitetsvurderinger/tiltak, tildelingskriterier og beslutningsprosessen.

Revisors anbefalinger

Anbefalinger til Sandefjord kommune:

1. Sandefjord kommune bør sikre at kommunens forvaltning av eierskap inngår som en del av folkevalgtopplæringen, jmfør kommunens vedtatte eierskapsmelding (K-sak 091/17) og anbefaling nr. 1 fra KS.
2. Sandefjord kommune bør sikre at formannskapet får årlige orienteringer om selskapene, jmfør K-sak 091/17.
3. Sandefjord kommune bør etablere en praksis som sikrer at endringer i selskapsavtaler blir behandlet i samsvar med IKS-loven, jmfør § 4.

Anbefalinger til Vestfold Vann IKS:

1. Selskapet bør sammen med eierne, sikre at det er en valgkomite med tre medlemmer, jmfør selskapsavtalen § 8, nummer 3.
2. Ved endringer av selskapsavtalen bør Vestfold Vann etablere rutiner i samarbeid med eierne for å sikre beslutningsprosesser i samsvar med IKS-loven, jmfør § 4.
3. Vestfold Vann bør sikre at det fremkommer en investeringsoversikt i regnskapet, i samsvar forskrift om årsbudsjett, regnskap mm for IKS §3 (2 og 3).
4. Ved offentlige anskaffelser bør selskapet sikre at det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon om habilitetsvurderinger/tiltak, tildelingskriterier og beslutningsprosessen, jmfør lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter.

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget tar rapporten etter selskapskontroll «Vestfold Vann IKS» til etterretning.

Rådmannens vurdering (del av sak 061/19 til kommunestyret)

Rapporten redegjør på en grundig måte revisjonens funn i forhold til nevnte fem definerte hovedproblemstillinger, og funnene som er gjort gir god innsikt i de områder som er knyttet til kommunens ansvarsområder innenfor rollen som eier og ifht eierskapskontroll.

Rådmannen tar forvaltningsrapporten til etterretning og slutter seg til revisjonens anbefalinger. Samtidig er rådmannen tilfreds med mange av funnene revisjonen presenterer. Vestfold kommunerevisjon har gitt Sandefjord kommune gode innspill for det videre arbeidet med kommunens eierskapskontroll og etterlevelse av vedtatte overordnede prinsipper for forvaltning av eierskap i selskaper, jf. kommunestyresak 091/17.

Et av funnene knyttet til behandling av endring av selskapsavtalen som følge av behov for økt låneramme skulle slik revisjonen påpeker vært fremmet til sluttbehandling i kommunestyret i tråd med IKS-lovens krav. Rådmannen har fremmet denne endringen for formannskapet den 7.5.2019 sak 085/19 Endring av selskapsavtale Vestfold Vann – Låneopptak. Denne legges fram for kommunestyret den 21.5.2019. Nødvendige forbedringer og de tre konkrete anbefalingene til Sandefjord kommune vil bli fulgt opp.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Kommunestyret tar rapporten etter selskapskontroll «Vestfold Vann IKS» til orientering.

Kommunestyret ber om at rådmannen vurderer de anbefalinger som fremkommer i rapporten, og ber om en tilbakemelding til politisk nivå på hvordan revisjonens anbefalinger er fulgt opp.

Oppfølging av vedtak

[Rådmannens vurderinger knyttet til anbefaling nr 3 til Sandefjord kommune, er behandlet av kommunestyret 21.5.2019 \(sak 031/19\).](#)

[Rådmannens vurdering:](#)

[Fremleggelse av saken til ny behandling er nødvendig for overholdelse av IKS-lovens bestemmelser knyttet til myndighet til å godkjenne endringer i selskapsavtalen.](#)

[Det er ikke tilkommet nye opplysninger som endrer innhold og vurderinger som ble forelagt formannskapet i sak 245/18. Rådmannen anbefaler derfor at Sandefjord kommune godkjenner endring i selskapsavtalen § 12 ved at lånerammen til Vestfold Vann IKS økes med 250 mill. kr til 1 milliard kr.](#)

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

[Sandefjord kommune godkjenner endring av selskapsavtalen § 12 Låneopptak. Lånerammen for Vestfold Vann IKS økes med 250 mill. kroner til 1 milliard kroner.](#)

[Kommunestyrets vedtak vil bli fulgt opp i 2020 mht de øvrige anbefalinger som fremkommer i rapporten.](#)

Deltakelse på eiermøter

Kontrollutvalget har møterett i eiermøter i kommunalt eide selskap, men har ikke benyttet seg av dette i 2019.

Gjennomgang av dokumenter fra kommunale eierskap

Kontrollutvalget har i 2019 mottatt og gjennomgått protokoller og sakspapirer fra styre- og representantskapsmøter i Vestfold Vann, Vestfold Krematorium, Vestfoldmuséene og Vesar.

5.6 Oppfølging av kommunens revisjon

Bakgrunn

Kontrollutvalget skal føre løpende kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret, herunder påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at kommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor, samt at regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i «Forskrift om kontrollutvalg og revisjon» kap 2 og 3.

Bemanning og ressurser

Sandefjord kommune har fra 1.1.2017 og frem til 1.1.2020 kjøpt revisjonstjenester fra Vestfold Kommunerevisjon. Vestfold Kommunerevisjon hadde 12 ansatte fordelt på 2 avdelinger; regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Vestfold Kommunerevisjon gikk 1.1.2020 sammen med Telemark kommunerevisjon inn i det nye selskapet Vestfold og Telemark revisjon IKS (VTR) og Sandefjord kommune kjøper nå revisjonstjenester fra dette selskapet. VTR har 34 ansatte fordelt på regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Revisjonen har ansvar for gjennomføringen av både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Revisjonsenheten har etablert rutiner og tatt i bruk revisjonsverktøy som bidrar til å sikre at det faglige arbeidet i revisjonen utføres i henhold til regelverk og faglige standarder. Oppdragsansvarlig revisor avgir årlig en egenerklæring knyttet til uavhengighet.

Etter kontrollutvalgets vurdering har revisjonsenheten tilstrekkelige ressurser og er godt kvalifisert for de oppgaver de er satt til å utføre.

Kontrollutvalget behandler årlig uavhengighetserklæring fra ansvarlig revisor, samt revisjonens budsjett og økonomiplan.

Kommunikasjon og rapportering

Tidligere Vestfold Kommunerevisjon, nå Vestfold og Telemark revisjon IKS, rapporterer formelt til kontrollutvalget to ganger årlig; etter avsluttet årsoppgjørrevisjon og etter løpende revisjon. Rapport etter årsoppgjørrevisjon 2018 ble mottatt og behandlet sammen med kontrollutvalgets behandling av kommunens årsregnskap på møte 25. april 2019. Rapport etter løpende revisjon 2019 ble mottatt og behandlet på kontrollutvalgets møte 30. januar 2020. Kontrollutvalget tok rapportene til orientering.

Revisjonen orienterer normalt fast på hvert møte i utvalget. Kommunikasjonen mellom kontrollutvalget og revisjonen skjer med utgangspunkt i de føringene som ligger i revisjonens årlige planer.

Kommunikasjonen har vært preget av åpenhet og kontrollutvalget opplever at de på en god måte har fått dekket sitt behov for informasjon.

Revisjonsplan og årsmelding

Tidligere Vestfold Kommunerevisjon, nå Vestfold og Telemark Revisjon IKS, fremlegger årlig en overordnet revisjonsstrategi for kontrollutvalget. Strategien inneholder blant annet en oversikt over disponible revisjonsressurser og hvordan disse er disponert på de ulike revisjonsaktivitetene.

Kontrollutvalget har benyttet revisjonsstrategien i sin oppfølging av revisjonens arbeid. Revisjonen utarbeider en årsmelding til kontrollutvalget som normalt fremlegges og behandles av kontrollutvalget i forbindelse med behandlingen av kommunens årsregnskap.

5.7 Gjennomgang av tilsynsrapporter

Kontrollutvalget har etablert som fast ordning å gjennomgå rapporter fra eksterne tilsynsorgan som gjennomfører tilsyn med den kommunale virksomheten. Hovedsakelig omfatter dette gjennomgang av rapporter fra ulike enheter innenfor fylkesmannsembetet.

Det har i andre halvår 2019 ikke vært noen tilsynsrapporter til behandling i kontrollutvalget.

5.8 Andre sakstyper (fremkommer i omvendt kronologisk rekkefølge)

Sak 55/19 pkt b) Mottatt henvendelse

Sak 69/19 Undersøkelser knyttet til bruk av TT-kort – formål og bestemmelser

Med bakgrunn i en henvendelse fra en privatperson, bad kontrollutvalget Vestfold kommunerevisjon om å undersøke hvorvidt den beskrevne bruken av TT-kort på generelt grunnlag er i samsvar med formål og gjeldende bestemmelser.

Vestfold kommunerevisjon sin rapport vedrørende undersøkelse av KU sak 55/19 pkt b), ble behandlet i kontrollutvalget i møte 31.10.2019.

Vestfold kommunerevisjon har på bakgrunn av bestilling fra kontrollutvalget utført;

1. Beskrivelse av tilrettelagt transport (TT) ordningen
2. Undersøkelse av om den beskrevne bruken av TT-kortet, sak 55/19 i kontrollutvalgsmøte 29.8.19, på generelt grunnlag er i samsvar med formål og gjeldende bestemmelser.

Med bakgrunn i sine undersøkelser oppsummerer Vestfold kommunerevisjon følgende;

1. Tilrettelagt transport (TT) er et tilbud om alternativ transport for personer som, på grunn av nedsatt funksjonsevne eller sykdom, ikke kan bruke kollektivtransport. Det er ingen lovfestet rett til TT-kort. Sandefjord kommune har etablert en tilrettelagt transport (TT) ordningen i tråd med «Reglement — Transportordningen for funksjonshemmede».
2. Revisor har undersøkt om den beskrevne bruken av TT-kortet i sak 55/19 i kontrollutvalgsmøte 29.8.19 på generelt grunnlag er i samsvar med formål og gjeldende bestemmelser i Sandefjord kommune. På bakgrunn av det som er fremkommet i rapporten, har revisor ikke avdekket avvik.

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget tar Vestfold kommunerevisjons vurdering av den beskrevne bruken av TT-kort i sak 69/19 til orientering.

[Kontrollutvalget anser etter dette saken som lukket.](#)

Sak 27/19 Mottatt henvendelse om mulig ulovlig omgåelse av offentleglova

Sak 43/19 Rapport – mulig ulovlig omgåelse av offentleglova ved ansettelse av ny rådmann

Kontrollutvalget behandlet i møte 28.3.2019 en mottatt, skriftlig henvendelse fra en innbygger i Sandefjord kommune som stilte spørsmål til om det har vært ulovlig omgåelse av offentligloven ved ansettelse av ny rådmann.

Med bakgrunn i denne henvendelsen gav kontrollutvalget Vestfold Kommunerevisjon i oppdrag å undersøke hvorvidt Sandefjord kommune i prosessen med ansettelse av ny rådmann (Gudbjørgrud) har overholdt bestemmelsene i offentligloven og hensynene bak denne.

Vestfold Kommunerevisjon sin rapport vedrørende undersøkelse av KU sak 27/19 – Mulig omgåelse av offentliglova, ble behandlet av kontrollutvalget i møte 6.6.2019 (sak 43/19).

Vestfold Kommunerevisjon har kartlagt fakta i saken og deretter vurdert følgende;

1. Har Sandefjord kommune brutt offentligloven §25, jf §3 om offentlig søkerliste?
2. Har Sandefjord kommune brutt offentligloven §10, jf kommuneloven §§29-32 om journalføring og møteoffentlighet?

Med bakgrunn i sine vurderinger, konkluderer Vestfold Kommunerevisjon med at

1. Sandefjord kommune burde ha offentliggjort søkerliste tidligere enn 30. januar 2019, jf offentligloven §25
2. På bakgrunn av at ansettelsesrådet er et folkevalgt organ, burde:
 - a. Møtene i ansettelsesrådet ha vært kunngjort, jf kommuneloven §32
 - b. Møteprotokoll ha vært ført, jf kommuneloven §30 samt offentligloven §10

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget tar rapporten «Ansettelse rådmann – offentligloven» til etterretning.

Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret

Kommunestyret tar rapporten «Ansettelse rådmann – offentligloven» til etterretning.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Kommunestyret tar rapporten «Ansettelse rådmann – offentligloven» til etterretning.

[Kontrollutvalget anser etter dette saken som lukket.](#)

Sak 57/18 Status i varslersaken

Saken ble behandlet i både åpent og lukket møte 21.8.2018.

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

1. Sak 57/18 «Status i varslersaken» behandles i både åpent og lukket møte.
2. Møteleder avgjør når møte lukkes.
3. Hjemmel for å lukke møtet framgår av kommunelovens §31 annet og tredje ledd, jf §29 annet ledd.
4. Kontrollutvalget tar redegjørelsen fra rådmann og kommuneadvokat til orientering.
5. Kontrollutvalget opprettholder tidligere vedtak om ikke å iverksette nærmere undersøkelse eller gransking av varslersaken på det nåværende tidspunkt.
6. Kontrollutvalget ber rådmannen om å holde utvalget oppdatert om utviklingen i saken.

Oppfølging av vedtak

[Kontrollutvalget har i løpet av høsten 2018, 2019 og hittil i 2020, fått orientering om sakens utvikling fra konstituert rådmann og ny rådmann. Saken er pr april 2020 ikke avsluttet.](#)

Sak 07/18 Eventuelt – Orientering om vedtatt godtgjørelse til kontrollutvalget for deltakelse på eiermøter

Kontrollutvalgets leder orienterte om at saken ble behandlet i kommunestyret 19. desember 2017. Han orienterte videre om at det foreligger en tilsynelatende forskjellsbehandling mellom utvalgene knyttet til utbetaling av fast godtgjørelse og at han ønsker å forfølge dette videre.

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget gir leder fullmakt til å følge opp videre mot rådmann og ordfører, forholdet vedrørende opplevd forskjellsbehandling mellom utvalgene knyttet til fast møtegodtgjørelse.

Oppfølging av vedtak

Nytt reglementet for godtgjøring ble behandlet av kommunestyret 24.9.2019 (sak 76/19).

Rådmannens vurdering:

Formannskapetets oppretting av en organisasjonskomite, som fikk i oppdrag å vurdere og evaluere dagens reglement for folkevalgte, har bidratt til at dagens folkevalgte representanter kan evaluere reglementet basert på de erfaringer man har opparbeidet seg siden kommunesammenslåingen i 2017. Noe som folkevalgte organer etter valget høsten 2019 vil ha stor fordel av.

Rådmannen mener at reglementet slik det nå foreligger ivaretar de endringer som er ønsket fra en samlet organisasjonskomité. Reglementet er i tråd med ny kommunelov, innehar enkelte forenklinger og oppdateringer og danner en god ramme for godtgjøring av de folkevalgte.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig);

1.Reglement for godtgjøring vedtas i henhold til vedlegg

2.Endringene gjøres gjeldene fra og med det konstituerende møte i Sandefjord kommunestyre høsten 2019

Endring i punkt 2.2.5

Godtgjørelse for leder i hovedutvalget for miljø og plan endres fra 20% til 30%

Kontrollutvalget anser etter dette saken for lukket.

Øvrige henvendelser

Kontrollutvalget har mottatt en rekke henvendelser fra enkeltpersoner i forhold til saker de ønsker at kontrollutvalget skal se på. Kontrollutvalget har vurdert alle mottatte henvendelser mht om det er saker som hører inn under kontrollutvalgets oppgaver. Noen saker faller utenfor og har ikke blitt behandlet videre i utvalget. Alle henvendelser er imidlertid besvart.

6. Avslutning

Kontrollutvalget legger vekt på å utføre sin kontroll og tilsynsfunksjonen på en måte som også kan bidra til bedre forståelse for kontrollutvalgets funksjon og oppgaver. Kontrollutvalget ønsker å øke forståelsen for kontrollutvalgets rolle og oppgaver i den kommunale egenkontrollen.

Kontrollutvalget er godt tilfreds med arbeidsforholdene for utvalget, og kontrollutvalget opplever at det er god dialog med politisk og administrativt nivå i kommunen, og at spørsmål og påpekninger fra kontrollutvalget og revisjonen blir gitt prioritet og fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

På grunnlag av kontrollutvalgets løpende saksbehandling, gjennomførte revisjonsprosjekter og dialog med kommuneadministrasjonen og distriktsrevisjonen, er det utvalgets inntrykk at det i kommunen er fokus på å utøve en god forvaltning under betryggende kontroll.

Sandefjord, 7. mai 2020
Kontrollutvalget i Sandefjord kommune

Steinar M. Svimbil Mørken
Leder

Tale Haugan
Nestleder

Johnny Pettersen

Grethe Østgård

Per Skorge

Birte Jonassen Berg
Kontrollutvalgssekretær

Vedlegg:

Kontrollutvalget i Sandefjord kommune – Halvårsrapport 2019 – Status vedtak til oppfølging

Kontrollutvalget i Sandefjord kommune
Halvårsrapport 2019 - Status vedtak til oppfølging

Innhold

1. Bakgrunn for rapporten	3
2. Status virksomhetskontroller	3
3. Status forvaltningsrevisjon	3
4. Status selskapskontroll	9
5. Gjennomgang av tilsynsrapporter	18
6. Andre sakstyper	18

1. Bakgrunn for rapporten

Kontrollutvalget gjør en halvårlig oppsummering av status i aktuelle saker i samsvar med kommunestyrets vedtak i sak 65/17 den 20.6.2017;

«Kommunestyret ber Kontrollutvalget oversende statusrapporter 2 ganger pr. år om hvordan kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandling av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.

Statusrapporten skal også omfatte oppfølging av andre saker som kontrollutvalget har behandlet og som utvalget mener det er riktig at kommunestyret gjøres kjent med.

Den ene av statusrapportene kan integreres i den ordinære, årlige rapporten fra kontrollutvalget til kommunestyret.»

2. Status virksomhetskontroller

Vestfold Kommunerevisjon gjennomfører planmessige gjennomganger av ulike virksomhetsområder og kommunale enheter. Virksomhetskontrollene gjennomføres etter en standard mal og omfatter blant annet gjennomgang av enhetenes interne kontroll, herunder organisering, budsjettoppfølging og vesentlige regnskapsrutiner (lønn, driftsmidler, innkjøp, salg og likvider). Det utarbeides rapport etter gjennomgangen. Rapportene legges fortløpende frem for kontrollutvalget til orientering.

Det er pr 31.7.2019 ikke mottatt rapporter fra eventuelle gjennomførte virksomhetskontroller i 2019.

Det foreligger ingen rapporter fra virksomhetskontroller i 2018 hvor kontrollutvalget har bedt om en tilbakemelding og oppfølging av vedtak.

3. Status forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon i kommunen og foretar årlige bestillinger i henhold til vedtatt plan. Nedenfor følger en oversikt (i omvendt kronologisk rekkefølge) over pågående og gjennomførte prosjekter hvor kontrollutvalget har bedt om en tilbakemelding og oppfølgingen av vedtak på disse prosjektene.

Sak 36/19 Prosjektplan forvaltningsrevisjon «Skole i Sandefjord kommune»

Kontrollutvalget godkjente i møte den 25. april 2019 (sak 36/19) den fremlagte prosjektplanen for forvaltningsrevisjon av «Skole i Sandefjord kommune».

Formålet med prosjektet er å vurdere, med utgangspunkt i opplæringslovens §§ 9A-4 og 13-10, hvordan skoleeier og skolene arbeider systematisk for å fremme et godt psykososialt miljø.

Følgende problemstillinger skal belyses;

1. Hvordan sikrer Sandefjord kommune, som skoleeier, at skolene arbeider systematisk med å oppfylle kravet om et trygt og godt psykososialt skolemiljø?

Relevant fokus er skoleeiers forsvarlige system for å sikre elevenes psykososiale miljø, eksempelvis:

- Overordnede rutiner og skolenes kjennskap til disse

- Systematisk oppfølging av elevundersøkelser m.m
 - Utarbeidelse av årlig tilstandsrapport
2. Hvordan arbeider skolene i Sandefjord kommune for å sikre et trygt og godt psykososialt skolemiljø?

Relevant fokus:

- Skolenes forebyggende arbeid for å sikre et godt psykososialt skolemiljø.
- Rutiner og praksis som sikrer at skolen oppfyller kravene i §9A-4.

[Endelig rapport er forventet fremlagt til kontrollutvalgets møte i januar 2020.](#)

Sak 67/18 Prosjektplan forvaltningsrevisjon «Reiser, seminarer og kurs» i Sandefjord kommune

Sak 11/19 Forvaltningsrevisjon «Reiser, Seminarer og Kurs» i Sandefjord kommune

Kontrollutvalget vedtok i møte 21.8.2018 en omprioritering av prosjektene i den opprinnelige plan for forvaltningsrevisjon og godkjente i møte den 11. september 2018 (sak 67/18) den fremlagte prosjektplanen for forvaltningsrevisjon av «Reiser, Seminarer og Kurs» i Sandefjord kommune. Sluttrapporten fra Vestfold Kommunerevisjon ble fremlagt til behandling i KU 28.2.2019 (sak 11/19) og for kommunestyret 9.4.2019 (sak 017/19).

Formålet med prosjektet er å foreta en kartlegging av Sandefjord kommunes rutiner og praksis knyttet til reiser, seminarer og kurs. Gjennomgangen omfatter kommunens overordnede rutiner og retningslinjer, samt en vurdering med hensyn til hvordan etterlevelsen praktiseres i kommunen. Videre er det kontrollert om kommunen har inngått aktuelle innkjøpsavtaler på området.

Følgende problemstillinger er belyst;

1. Har Sandefjord kommune etablert tilfredsstillende rutiner og retningslinjer for;
 - Reiser
 - Kurs og seminarer
2. I hvilken grad etterleves kommunens rutiner og retningslinjer?
3. Har kommunen etablert rammeavtaler knyttet til reiser, kurs og seminarer?
4. I hvilken grad skjer utbetalinger av reisegodtgjørelse og refusjon i forbindelse med kurs og seminarer i tråd med gjeldene reiseregulativ og relevante lov- og forskriftsbestemmelser?

Som det fremgår av sammendraget i rapporten, er revisjonens overordnede konklusjon at Sandefjord kommune har rutiner som oppfyller lovkravene knyttet til reiser og kurs. Kommunen etterlever disse lovkravene, men rutinene bør vurderes gjort skriftlige. Revisor ser også at kommunen jobber med kompetanseutvikling i system, som sammen med regnskapsanalyser av kurs og seminarutgifter, tyder på gode muligheter for faglig utvikling for den enkelte.

Revisors anbefalinger

Sandefjord kommune bør vurdere å;

- utarbeide en skriftlig rutine, som er lett tilgjengelig for alle ansatte, over hva som utgjør rammeverket for de ansattes reisevirksomhet
- etablere en rutine for registrering av gjennomført og planlagt kursing/ kompetansehevingstiltak

- jevnlig gjøre vurderinger av hvorvidt det er aktuelt å inngå rammeavtaler/innkjøpsavtaler knyttet til kurs og seminarer

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget tar rapporten etter forvaltningsrevisjonen av «Reiser, Seminarer og Kurs - Sandefjord kommune» til etterretning.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Kommunestyret tar rapporten etter forvaltningsrevisjonen av «Reiser, Seminarer og Kurs - Sandefjord kommune» til etterretning.

Kommunestyret ber om at rådmannen vurderer de anbefalinger som fremkommer i rapporten, og ber om en tilbakemelding til politisk nivå på hvordan revisjonens anbefalinger er fulgt opp.

Oppfølging av vedtak

Rådmannens vurderinger er behandlet av kommunestyret 20.6.2016 (sak 035/19).

Kontrollutvalget anser etter dette saken som lukket.

Rådmannens vurderinger:

Både sentrale og lokale bestemmelser i forbindelse med reiser er skriftliggjorte. Disse utgjør et rammeverk, som etter rådmannens vurdering er lett tilgjengelige for alle ansatte i kommunen. Bruke av kommunens elektronisk reiseregningssystem sikrer en god registrering og internkontroll på dette området. Kommunalområdene arbeider systematisk med kompetanseutvikling relatert til kommunens behov for tilføring av ytterligere fag- og spisskompetanse. Slik kommunen er organisert i dag er det fornuftig og nødvendig at hovedansvaret ligger på dette nivået.

Rådmannen mener at det er lite formålstjenlig å inngå rammeavtaler/innkjøpsavtaler sentralt i kommunen i forbindelse med kurs og seminarer. Avtaler kan likevel inngås av kommunalområdene, der dette kan være økonomisk og/eller praktisk formålstjenlig. Her kan det være fornuftig å foreta jevnlig vurderinger slik revisjonen anbefaler.

Etter en helhetlig vurdering mener rådmannen at gjeldende rutiner og bruk av kommunens elektroniske verktøy sikrer en god behandling og kontroll av reiser, seminarer og kurs i kommunen. Dagens regelverk og verktøy sikrer etter rådmannens vurdering både en god fleksibilitet og tilstrekkelig kontroll på området.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Kommunestyret tar saken til orientering.

Sak 43/18 Prosjektplan forvaltningsrevisjon «Helse, Miljø og Sikkerhet».

Sak 75/18 Forvaltningsrevisjon – «Helse, Miljø og Sikkerhet – Sandefjord kommune»

Kontrollutvalget godkjente i møte den 22. mai 2018 (sak 43/18) den fremlagte prosjektplanen for forvaltningsrevisjon av «Helse, Miljø og Sikkerhet i Sandefjord kommune». Sluttrapporten fra Vestfold Kommunerevisjon ble fremlagt til behandling i KU i 20.11.2018 (sak 75/18) og for kommunestyret 5.2.2019 (sak 003/19).

Formålet med prosjektet er å undersøke om Sandefjord kommune har et tilfredsstillende HMS-system sett opp mot lov- og avtaleverk.

Følgende problemstillinger er belyst;

1. Har Sandefjord kommune et overordnet HMS-system som sikrer at kommunen driver et systematisk helse- miljø- og sikkerhetsarbeid?

2. På hvilken måte følges HMS-systemet opp i praksis i kommunen?
3. I hvilken grad benyttes avvikshåndtering for å bedre HMS-arbeidet i kommunen?

Som det fremgår av sammendraget i rapporten, er revisjonens hovedkonklusjoner følgende;

Sandefjord kommune har lagt ned et betydelig arbeid med å utarbeide et overordnet og systematisk HMS-system på arbeidsmiljøområdet. Kommunen har gjennom sitt «Styringsdokument internkontroll HMS Arbeidsmiljø», tydeliggjort kommunens HMS-system og hvordan kommunen skal jobbe for å sikre et systematisk HMS-arbeid. I all hovedsak er overordnede rutiner vedtatt, og lovpålagte samarbeidsarenaer med vernetjeneste og tillitsvalgte er ivarettatt. Et sentralt bakteppe for å vurdere status og forbedringspotensial knyttet til HMS-systemet, er kommunens korte levetid fra 1.1.2017. Revisors undersøkelser viser at det er sentrale områder det er viktig for kommunen å ha fokus på fremover, som utarbeidelse av prosedyre for HMS-revisjon, tydeligere rapporteringsrutiner og tilstrekkelig dokumentasjon for å kunne vurdere faktisk etterlevelse av HMS-systemet. Med utgangspunkt i tilbakemeldinger fra spørreundersøkelsene, ser revisor også at kommunen mest sannsynlig kan benytte avvikshåndtering i større grad for å bedre HMS-arbeidet i kommunen.

Revisor konkluderer også med at arbeidet med å utarbeide kommunens overordnede internkontroll har hatt påvirkning for HMS-arbeidet i kommunen:

- Kommunen har hatt utfordringer med implementering av elektronisk verktøy for internkontroll (Compilo). Dette har blant annet hatt betydning for alle ansattes mulighet for elektronisk å melde avvik. Revisor vil understreke at kommunen i påvente av implementering av Compilo, har iverksatt midlertidige rutiner/ tiltak. Alle ansatte har hatt mulighet til å melde avvik fra 1.1.2017 (enten elektronisk eller på papir), og aktuelle HMS-rutiner har vært tilgjengelig på kommunens intranett (På innsiden).
- Kommunen har ikke ferdigstilt arbeidet med overordnet formalisert internkontroll i hele organisasjonen (overordnet styringsdokument). Ferdigstillelse av dette arbeidet vil kunne tydeliggjøre hvordan internkontroll på HMS på arbeidsmiljøområdet skal tilpasses og bygges inn i den helhetlige strukturen for internkontroll.
- Avklaringer i forhold til ny løsning på SharePoint arbeidsflate vil også innvirke på HMS-arbeidet i kommunen. Dette vil eksempelvis kunne muliggjøre at ansatte kan melde HMS-avvik på telefon.

Revisors anbefalinger

Sandefjord kommune bør;

- Sikre at samtlige overordnede HMS -prosedyrer/ rutiner beskrevet i styringsdokument for internkontroll HMS-arbeidsmiljø, blir implementert i organisasjonen.
- Vurdere om det skal iverksettes ytterligere tiltak for å sørge for at det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon for faktisk etterlevelse av HMS-systemet (jamfør krav til dokumentasjon formulert i forskrift om systematisk helse, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter (§ 5)).
- Iverksette hensiktsmessige tiltak for å sikre at avvikshåndteringen bidrar til å styrke HMS-arbeidet i kommunen.
- Vurdere resultatene fra revisors spørreundersøkelser opp mot kommunens målsettinger og ambisjoner for HMS-arbeidet, og iverksette aktuelle tiltak.

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget tar rapporten etter forvaltningsrevisjonen av «Helse, Miljø og Sikkerhet i Sandefjord kommune» til etterretning.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Kommunestyret tar rapporten etter forvaltningsrevisjonen av «Helse, Miljø og Sikkerhet i Sandefjord kommune» til etterretning.

Kommunestyret ber om at rådmannen vurderer de anbefalinger som fremkommer i rapporten, og ber om en tilbakemelding til politisk nivå på hvordan revisjonens anbefalinger er fulgt opp.

Oppfølging av vedtak

[Kommunestyrets vedtak vil bli fulgt opp høsten 2019.](#)

Sak 52/17 Forvaltningsrevisjon – utkast til prosjektplan «Organisering og ledelse – Sandefjord kommune»

Sak 12/18 «Organisering og ledelse – Sandefjord kommune»

Kontrollutvalget godkjente i møte den 21. august 2017 (sak 52/17) den fremlagte prosjektplanen for forvaltningsrevisjon av «Organisering og ledelse – Sandefjord kommune» med tillegg som fremkom i møtet, herunder at utvalgsledere skulle involveres. Sluttrapporten fra Vestfold Kommunerevisjon ble fremlagt til behandling i KU i 27.2.2018 (sak 12/18) og for kommunestyret 17.4.2018 (sak 025/18).

Formålet med prosjektet er å undersøke om Sandefjord kommune har tilrettelagt for en tilfredsstillende organisering og ledelse.

Følgende problemstillinger er belyst;

1. Har Sandefjord kommune tilrettelagt for en hensiktsmessig administrativ organisering?
2. Har Sandefjord kommune tilrettelagt for god ledelse?

Som det fremgår av sammendraget i rapporten, er revisjonens hovedkonklusjoner følgende;

Problemstilling 1:

Revisjonen kan, på bakgrunn av analyser, vurderinger og synspunkter fra ansatte og politisk ledelse, konkludere med at Sandefjord kommune i hovedsak har tilrettelagt for en hensiktsmessig administrativ organisering. Vi vil imidlertid poengtere at kommunen fortsatt er i en tidlig fase etter kommunesammenslåingen, og at det fortsatt er områder, hvor det er potensial for tilpasninger og forbedringer fremover. Tilbakemeldinger fra ansatte og politikere viser eksempler på dette.

Problemstilling 2:

Overordnet kan vi konkludere med at Sandefjord kommune er på god vei med å tilrettelegge for god ledelse i kommunen. Både ledere på nivå 2-4, hovedtillitsvalgte og verneombud støtter opp under denne konklusjonen. Vi vurderer at kommunen har gode prinsipper og verktøy for ledelse, og vil spesielt trekke frem KS-10-faktor som utviklingsverktøy, som er godt på vei til å være forankret i hele organisasjonen. Det tyder også på at de fleste etterlever prinsippene om enhetlig ledelse, selv om det ser ut til at det er noe manglende kompetanse på enkelte områder. Tilslutt vil vi trekke frem at kommunen i hovedsak kan vise til positive resultater fra den første KS-10-faktor-medarbeiderundersøkelsen.

Revisors anbefalinger

Sandefjord kommune bør vurdere hvordan funn i revisors gjennomførte spørreundersøkelser og 10-faktor KS' medarbeiderundersøkelse bør følges opp. Revisor vil spesielt fremheve funn knyttet til;

- Ansattes og utvalgslederes vurderinger av arenaer for utvikling og samhandling på tvers av kommunalområdene
- Kompetanseutvikling generelt og spesielt på økonomiområdet til ledere i kommunen, jf resultater fra KS-10-faktor-medarbeiderundersøkelsen og kommunens prinsipper om enhetlig ledelse.

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget tar rapporten etter forvaltningsrevisjonen av «Organisering og ledelse - Sandefjord kommune» til etterretning.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Kommunestyret tar rapporten etter forvaltningsrevisjonen av «Organisering og ledelse - Sandefjord kommune» til etterretning.

Kommunestyret ber om at rådmannen vurderer de anbefalinger som fremkommer i rapporten, og ber om en tilbakemelding til politisk nivå på hvordan revisjonens anbefalinger er fulgt opp.

Oppfølging av vedtak

Rådmann har 20.3.2019 gitt kontrollutvalget følgende tilbakemelding:

- «Det er avdekket behov for samordning av HMS-ansvar der tjenestesteder fra flere kommunalområder er samlokalisert, blant annet for samordning av HMS-aktivitet. Dette har medført endring av kommunens styringsdokument for internkontroll HMS arbeidsmiljø. Følgende er tatt inn i styringsdokumentet: «Bygning der tjenestesteder fra flere kommunalområder er lokalisert, har hovedaktør samordningsansvar av HMS-arbeidet, dersom ikke annet er skriftlig avtalt». Øvrige funn fra revisjonen vil bli arbeidet med videre. I arbeidet med kommuneplan for 2019-2031 er bl.a. FN's bærekraftsmål lagt til grunn for planarbeidet. Syv av bærekraftsmålene er vektlagt i samfunnsdelen og her inngår bærekraftsmål 17 Samarbeid for å nå målene. Formannskapetets forslag til kommuneplan jf. sak 019/19 er sendt ut høring til offentlig ettersyn.
- Resultatene fra 10- faktor blir benyttet aktivt av ledere ved utarbeidelse av handlingsplaner for oppfølging av resultatene. Med bakgrunn i at en stor andel avdelinger har prioritert å jobbe med relevant kompetanseutvikling, har dette medført at det pr. dag foregår et omfattende arbeid i organisasjonen for å bedre denne faktoren. Rådmannen har videre prioritert å heve kompetanse på rekruttering, samt oppfølging av nyansatte, herunder også nyansatte ledere. Det er utarbeidet et introduksjonsprogram hvor leder som rekrutterer ansvarliggjøres for at den nyansatte lederen gis tilstrekkelig informasjon og kunnskap, herunder også om kunnskap om økonomiansvar.»

Kontrollutvalget tar tilbakemeldingene til orientering og vil følge opp kommunestyrets vedtak videre mot saken som er varslet i formannskapet våren 2019.

Videre oppfølging

Rådmannen har i møte 21.5.2019 (KST 023/19) gitt kommunestyret en samlet tilbakemelding på rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret etter saker fra kontrollutvalget i 2018. Tilbakemeldingen ble gitt i form av et notat vedlagt saken «Årsmelding for 2018 fra Kontrollutvalget i Sandefjord kommune».

Tilbakemelding kulepunkt 1:

I etterkant av gjennomføringen av 10-faktorundersøkelsen og spørreundersøkelsen som ble igangsatt av revisjonen har samhandling og arenaer for utvikling vært gjenstand for oppfølging

på kommunalområde-, seksjons- og avdelingsnivå. Ny rådmann har gjort kjent at det bli gjennomført en gjennomgang og en evaluering av kommunens organisering. Her vil samhandling og utvikling være naturlige temaer.

Det er avdekket behov for samordning av HMS-ansvar der tjenestesteder fra flere kommunalområder er samlokalisert, blant annet for samordning av HMS-aktivitet. Dette har medført endring av kommunens styringsdokument for internkontroll HMS arbeidsmiljø.

Følgende er tatt inn i styringsdokumentet: «Bygning der tjenestesteder fra flere kommunalområder er lokalisert, har hovedaktør samordningsansvar av HMS-arbeidet, dersom ikke annet er skriftlig avtalt». Øvrige funn fra revisjonen vil bli arbeidet med videre. I arbeidet med kommuneplan for 2019-2031 er bl.a. FNs bærekraftsmål lagt til grunn for planarbeidet. Syv av bærekraftsmålene er vektlagt i samfunndelen og her inngår bærekraftsmål 17 Samarbeid for å nå målene. Formannskapetets forslag til kommuneplan jf. sak 019/19 er sendt ut høring til offentlig ettersyn.

Tilbakemelding kulepunkt 2:

I prosessen med utarbeidelse av budsjett- og rammesak involveres brede lag av lederskapet i Sandefjord kommune. Dette skjer både i kommunalområdene og i den utvidete ledergruppen. Brukerperspektivet, økonomi og medarbeiderperspektivet ligger til grunn for kommunens arbeid med målstyring. Resultatene fra 10- faktor blir benyttet aktivt av ledere ved utarbeidelse av handlingsplaner for oppfølging av resultatene. Med bakgrunn i at en stor andel avdelinger har prioritert å jobbe med relevant kompetanseutvikling, har dette medført at det pr. dag foregår et omfattende arbeid i organisasjonen for å bedre denne faktoren. Rådmannen har videre prioritert å heve kompetanse på rekruttering, samt oppfølging av nyansatte, herunder også nyansatte ledere. Det er utarbeidet et introduksjonsprogram hvor leder som rekrutterer ansvarliggjøres for at den nyansatte lederen gis tilstrekkelig informasjon og kunnskap, herunder også om kunnskap om økonomiansvar.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Årsmelding for 2018 for kontrollutvalget i Sandefjord kommune tas til orientering.

Kontrollutvalget anser etter dette saken som lukket.

4. Status selskapskontroll

Nedenfor (i omvendt kronologisk rekkefølge) følger en oversikt over pågående prosjekter 2019 knyttet til selskapskontroll, samt gjennomførte prosjekter i 2018 hvor kontrollutvalget har bedt om en tilbakemelding og oppfølgingen av vedtak på disse prosjektene.

Sak 44/19 Prosjektplan – «Selskapskontroll i selskapet Sandefjord Lufthavn AS»

Kontrollutvalget godkjente i møte den 6.6.2019 (sak 44/19) den fremlagte prosjektplanen for «Selskapskontroll i selskapet Sandefjord Lufthavn AS».

Selskapskontrollen består av to deler:

- *Eierskapskontroll:* Formålet med eierskapskontrollen er å påse at kommunens forvaltning av sine eierinteresser fungerer i henhold til kommunestyrets vedtak og forutsetninger, samt i henhold til aktuelt lovverk.
- *Forvaltningsrevisjon:* Formålet med forvaltningsrevisjonen er å påse at selskapets drift er i henhold til gjeldende lovverk innenfor de områder som er dekket i problemstillingen.

Selskapskontrollen ble gjennomført med utgangspunkt i følgende problemstillinger:

1. Har Sandefjord kommune en eierstyring av Sandefjord Lufthavn AS i samsvar med kommunens eierskapsprinsipper og politiske vedtak?
2. Utøves virksomheten i selskapet Sandefjord Lufthavn AS i tråd med lov om aksjeselskapet og i samsvar med selskapets vedtekter?
3. Har Sandefjord Lufthavn AS rutiner for å sikre etterlevelse av lovverk om offentlige anskaffelser?
4. I hvilken grad etterlever Sandefjord Lufthavn AS egne rutiner og lovverk ved offentlige anskaffelser?

Endelig rapport er forventet fremlagt til kontrollutvalgets møte i februar/mars 2020.

Sak 85/18 Prosjektplan selskapskontroll – «Eierskapskontroll i selskapet Vestfold Vann IKS»

Sak 34/19 Rapport – «Selskapskontroll – Vestfold Vann IKS»

Kontrollutvalget godkjente i møte den 11.12.2018 (sak 85/18) den fremlagte prosjektplanen for «Eierskapskontroll i selskapet Vestfold Vann IKS». Sluttrapporten fra Vestfold Kommunerevisjon ble fremlagt til behandling i KU i 25.4.2019 (sak 34/19) og for kommunestyret 20.6.2019 (sak 061/19).

Selskapskontrollen består av to deler:

- *Eierskapskontroll:* Formålet med eierskapskontrollen er å påse at kommunens forvaltning av sine eierinteresser fungerer i henhold til kommunestyrets vedtak og forutsetninger, samt i henhold til aktuelt lovverk.
- *Forvaltningsrevisjon:* Formålet med forvaltningsrevisjonen er å påse at selskapets drift er i henhold til gjeldende lovverk innenfor de områder som er dekket i problemstillingen.

Selskapskontrollen ble gjennomført med utgangspunkt i følgende problemstillinger:

1. Utøver Sandefjord kommune kontroll med Vestfold Vann IKS i samsvar med politiske vedtak og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?
2. Utøves virksomheten i selskapet Vestfold Vann IKS i samsvar med selskapsavtalen og krav i Sandefjord kommune sin eierskapsmelding?
3. Hvordan fungerer rapportering fra selskapet til Sandefjord kommunes egne politiske organer?
4. Har Vestfold Vann IKS en økonomisk forsvarlig drift?
5. Hvordan dokumenterer selskapet at de etterlever utvalgte sentrale bestemmelse innenfor regelverket knyttet til
 - IKS loven
 - Internkontrollsystem
 - Offentlige anskaffelser

Som det fremgår av sammendraget i rapporten, er revisjonens hovedkonklusjoner følgende;

Problemstilling 1:

Revisjonen kan konkludere med at Sandefjord kommune i all hovedsak utøver kontroll med Vestfold Vann IKS, i samsvar med etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse (KS-anbefalinger). Kommunestyret har i 2017 (KST-091/17) vedtatt kommunens overordnede rammeverk for eierskap, som i hovedsak vurderes å være i tråd med KS-anbefalingene. Revisor vurderer at vedtaket og saksfremlegget gir en god ramme rundt kommunens overordnede eierstyring. På noen områder har Sandefjord kommune en mindre detaljeringsgrad i styringen enn hva KS anbefaler:

- Opplæring av folkevalgte
- Selskapsstrategi

Problemstilling 2:

Revisor har avgrenset denne problemstillingen til å se nærmere på hvordan god styrekompetanse og tilrettelegging av godt fungerende styre er vektlagt i kommunens eierskapsmelding (KST-091/17) og selskapsavtalen. Vi har også vurdert hvordan dette etterleves i selskapet.

Når det gjelder styrekompetanse, så gir kommunens eierskapsmelding styrene selv et handlingsrom til å definere hvordan de ønsker å jobbe med kompetanseheving. Vestfold Vann IKS sin selskapsavtale gir heller ingen føringer på kompetanseutvikling. Revisor kan, på bakgrunn av undersøkelser, konkludere med at styret jobber med kompetanseutvikling for å sikre god styrekompetanse.

Revisor konkluderer også med at praksis til sammensetning av styre/styrevalg, i stor grad samsvarer med krav i selskapsavtalen og eierskapsmeldingen. Revisor finner imidlertid at representantskapet i Vestfold Vann ikke har etterlevd selskapsavtalen når det gjelder valg av medlemmer til valgkomite. Valgkomiteen for Vestfold Vann IKS skal bestå av tre medlemmer, men den har bestått av kun to medlemmer (ordførerne fra henholdsvis Sandefjord og Horten).

Problemstilling 3:

Revisors overordnede konklusjon er at selskapets rapportering til Sandefjord kommunes politiske organer er i henhold til krav i IKS- loven. Kommunestyrets ønskede praksis (formulert i KST-vedtak 091/17) om årlige selskapsorienteringer i formannskapet, har ikke blitt etterlevd.

Problemstilling 4:

For å besvare denne problemstillingen har revisor sett på nøkkeltall fra selskapets regnskap fra 2016–2018 og har undersøkt at selskapet rapporterer på utvalgte punkter i regnskapet. Selskapet overholder i hovedsak de punktene som revisor har undersøkt. Unntaket er selskapets investeringsoversikt, som ikke samsvarer med kravene satt i forskrift. Revisor ser at selskapet har levert positive årsresultat i hele den undersøkte perioden. På grunnlag av dette vurderer revisor at selskapet har en økonomisk forsvarlig drift.

Problemstilling 5:

a) IKS-loven:

Revisor har avgrenset kontrollen til å vurdere utforming av selskapsavtalen og endringer av denne. Revisor kan konkludere med at Vestfold Vann IKS har en selskapsavtale som samsvarer med IKS-lovens krav i § 4 (3). Selskapsavtalen spesifiserer blant annet selskapets låneramme, og per i dag har Vestfold Vann IKS lån innenfor denne rammen. Dette er i samsvar med IKS-lovens § 22 (1).

b) Internkontrollsystem:

Revisor har avgrenset kontrollen til å se hvordan selskapet dokumenterer etterlevelse av krav i selskapsavtalen til daglig leder og styrets kontroll med selskapet. Krav i selskapsavtalen til styret og daglig leder, er fulgt opp ved en instruks for styret og en instruks for daglig leder.

Vestfold Vann har systematisert deler av internkontrollen ved at selskapet har tre utdannede internrevisorer som gjennomfører internrevisjoner etter en fastsatt plan. Selskapets arbeid med internkontroll, tydeliggjøres også i Håndbok for kvalitet, ytre miljø og arbeidsmiljø. Kvalitetssystemet består av flere typer dokumentert informasjon. Revisor registrerer at arbeidet

med håndboken først er planlagt ferdigstilt høsten 2019. Styreleder og daglig leder har avtale om en gjennomgang av resultater fra ledelsens gjennomgang for å komme fram til endelig rapporteringsform til styret.

I forhold til internkontrollsystem, er revisors utgangspunkt at selskapet må dokumentere at styrets og daglig leders oppgaver etterleves, jmfør § 9 og 10 i selskapsavtalen. Revisors hovedkonklusjon er at selskapet fortsatt må jobbe med å utarbeide tilstrekkelige rapporteringsrutiner mellom selskapet og styre, slik at dette kan dokumenteres.

c) Offentlige anskaffelser:

Revisors stikkprøvekontroll av offentlige anskaffelser viser at selskapet bør sikre at det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon om habilitetsvurderinger/tiltak, tildelingskriterier og beslutnings-prosessen.

Revisors anbefalinger

Anbefalinger til Sandefjord kommune:

1. Sandefjord kommune bør sikre at kommunens forvaltning av eierskap inngår som en del av folkevalgtopplæringen, jmfør kommunens vedtatte eierskapsmelding (K-sak 091/17) og anbefaling nr. 1 fra KS.
2. Sandefjord kommune bør sikre at formannskapet får årlige orienteringer om selskapene, jmfør K-sak 091/17.
3. Sandefjord kommune bør etablere en praksis som sikrer at endringer i selskapsavtaler blir behandlet i samsvar med IKS-loven, jmfør § 4.

Anbefalinger til Vestfold Vann IKS:

1. Selskapet bør sammen med eierne, sikre at det er en valgkomite med tre medlemmer, jmfør selskapsavtalen § 8, nummer 3.
2. Ved endringer av selskapsavtalen bør Vestfold Vann etablere rutiner i samarbeid med eierne for å sikre beslutningsprosesser i samsvar med IKS-loven, jmfør § 4.
3. Vestfold Vann bør sikre at det fremkommer en investeringsoversikt i regnskapet, i samsvar forskrift om årsbudsjett, regnskap mm for IKS §3 (2 og 3).
4. Ved offentlige anskaffelser bør selskapet sikre at det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon om habilitetsvurderinger/tiltak, tildelingskriterier og beslutningsprosessen, jmfør lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter.

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget tar rapporten etter selskapskontroll «Vestfold Vann IKS» til etterretning.

Rådmannens vurdering (del av sak 061/19 til kommunestyret)

Rapporten redegjør på en grundig måte revisjonens funn i forhold til nevnte fem definerte hovedproblemstillinger, og funnene som er gjort gir god innsikt i de områder som er knyttet til kommunens ansvarsområder innenfor rollen som eier og ifht eierskapskontroll.

Rådmannen tar forvaltningsrapporten til etterretning og slutter seg til revisjonens anbefalinger. Samtidig er rådmannen tilfreds med mange av funnene revisjonen presenterer. Vestfold kommunerevisjon har gitt Sandefjord kommune gode innspill for det videre arbeidet med kommunens eierskapskontroll og etterlevelse av vedtatte overordnede prinsipper for forvaltning av eierskap i selskaper, jf. kommunestyresak 091/17.

Et av funnene knyttet til behandling av endring av selskapsavtalen som følge av behov for økt låneramme skulle slik revisjonen påpeker vært fremmet til sluttbehandling i kommunestyret i tråd med IKS-lovens krav. Rådmannen har fremmet denne endringen for formannskapet den

7.5.2019 sak 085/19 Endring av selskapsavtale Vestfold Vann – Låneopptak. Denne legges fram for kommunestyret den 21.5.2019. Nødvendige forbedringer og de tre konkrete anbefalingene til Sandefjord kommune vil bli fulgt opp.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Kommunestyret tar rapporten etter selskapskontroll «Vestfold Vann IKS» til orientering.

Kommunestyret ber om at rådmannen vurderer de anbefalinger som fremkommer i rapporten, og ber om en tilbakemelding til politisk nivå på hvordan revisjonens anbefalinger er fulgt opp.

Oppfølging av vedtak

[Kommunestyrets vedtak vil bli fulgt opp i 2019/2020.](#)

Sak 42/18 Prosjektplan «Eierskapskontroll i selskapet Fønix AS»

Sak 65/18 Rapport etter selskapskontroll «Fønix AS»

Kontrollutvalget godkjente i møte den 22. mai 2018 (sak 42/18) den fremlagte prosjektplanen for «Eierskapskontroll i selskapet Fønix AS» med de forslag til tilføyelser som fremkom i møte. Sluttrapporten fra Vestfold Kommunerevisjon ble framlagt til behandling i KU i 11.9.2018 (sak 65/18) og for kommunestyret 23.10.2018 (sak 099/18).

Formålet med selskapskontrollen har vært å vurdere om selskapet utøver virksomhet i henhold til bestemmelser i aktuelle lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og forutsetninger og i tråd med etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse. Videre har formålet vært å vurdere om selskapet har en effektiv og økonomisk drift, og har tilstrekkelig kompetanse.

Følgende problemstillinger ble besvart:

1. Utøves virksomheten i selskapet Fønix i tråd med gjeldende lover og regler og innenfor de rammer som vedtektene gir?
2. Utøves virksomheten innenfor rammene av kommunestyrets vedtak og forutsetninger?
3. Har Fønix en effektiv og økonomisk forsvarlig drift?
4. Hvordan fungerer rapportering fra selskapet til Sandefjord kommunes egne politiske organer?
5. Hvordan sikrer Fønix at ansatte har tilstrekkelig kompetanse innen formidling og veiledning av arbeidsgivere og arbeidssøkere?

Som det fremgår av sammendraget i rapporten, er revisjonens hovedkonklusjoner følgende;

Problemstilling 1:

Styrets vedtekter er i tråd med aksjelovens bestemmelser. Styrende dokumenter som strategiplan og budsjett er vedtatt av styret. Regnskap er avlagt i tråd med lov og forskrift, og vedtatt av generalforsamlingen.

Fønix AS har et styre sammensatt av personer med ulik kompetanse og god lokalpolitisk kunnskap. Selskapet har en numerisk ordning for varamedlemmer som sikrer best mulig kompetanse og kontinuitet. Dette er i tråd med de krav kommunen har i sin eierskapsmelding og KS' anbefalinger.

Det er ikke utarbeidet styreinstruks i Fønix AS. Revisor mener at en gjennomarbeidet styreinstruks er et godt arbeidsverktøy og til hjelp for styret i sitt arbeid. Dette vil også være i tråd med KS' anbefalinger og målsetning i felles Eiermelding for Vestfold kommunene.

Selskapet gjennomfører årlig styreevalueringer. Revisor mener det bør utarbeides skriftlig rutiner for styreevalueringen for å sikre kvalitet i evalueringen og kontinuitet i de elementer som vurderes. Det legges til styret å vurdere behovet for at evalueringen skal gjennomføres og dokumenteres skriftlig.

Rolle- og ansvarsfordelingen mellom generalforsamling, styret og daglig ledelse er i tråd med aksjelovens bestemmelser og selskapets vedtekter. Det er etablert tydelig ansvarsfordeling mellom Sandefjord kommune som eier og selskapet. Det er også etablert en klar ansvars- og arbeidsdeling mellom styret og daglig leder. Det er ikke utarbeidet instruks for daglig leder. En slik instruks er et godt arbeidsverktøy for styret og daglig leder.

Problemstilling 2:

Kommunen følger opp at selskapene utøver forsvarlig forvaltning både knyttet til kommunestyrets vedtak og intensjoner, samt sentralt lovverk gjennom behandling av aktuelle saker i eiermøte og generalforsamling. Dette er de formelle organene kommunene har for vurdering og påvirkning av selskapets drift. Revisors kontroll viser at Fønix AS utøver sin virksomhet i tråd med kommunestyrets vedtak og forutsetninger gjennom etterlevelse av generalforsamlings vedtak og vedtak i andre aktuelle saker.

Problemstilling 3:

Selskapet har etablert rutiner for utarbeidelse og oppfølging av budsjett, samt utarbeidelse av regnskap. Basert på vår gjennomgang, tidligere års resultater mot budsjett og avlagt revisjonsberetning fremstår det som selskapets rutiner og oppfølging av budsjett og regnskap fungerer tilfredsstillende.

Fønix AS har fokus på kostnadseffektiv og målrettet drift. Selskapet har de siste årene vunnet større kontrakter i konkurranse og levert gode resultater. Vårt inntrykk er at selskapet har god økonomisk kontroll og det er lagt vekt på å ha gode ressurser i økonomi og ledelsesfunksjoner.

Problemstilling 4:

Sandefjord kommune har etablert rutiner som sikrer kommunikasjon mellom selskapene og kommunen, både på administrativt og politisk nivå. Det er også etablert tilfredsstillende rutiner som sikrer rapportering fra kommunens representant til formannskapet. Kommunens eierinteresser og oppfølging av selskapenes forvaltning skjer formelt gjennom kommunens deltakelse på eiermøter og generalforsamlinger.

Revisor vurderer at rapportering fra Fønix AS til Sandefjord kommune er i tråd med kommunens prinsipper for eierstyring. Kommunen har gjennom de siste to årene vist aktiv eierstyring gjennom saker i formannskap og kommunestyret gjeldende kjøp av aksjer i selskapet og vurdering av etablering av felles vaskeri.

Problemstilling 5:

Revisor vurderer at Fønix AS har en tilfredsstillende plan for å opprettholde og videreutvikle kompetansen hos sine ansatte. Selskapet jobber kontinuerlig med å bygge breddekompetanse for å være konkurransedyktige. Selskapet har vist seg konkurransedyktig i flere anbudsprosesser, hvilket underbygger at selskapet jobber riktig med kompetanse.

Revisors anbefalinger

- Selskapet bør utarbeide instruks for styret
- Selskapet bør utarbeide instruks for daglig leder
- Selskapet bør vurdere å utarbeide rutiner for gjennomføring av styreevaluering for å sikre like vurderingskriterier over tid.

Revisjonen bemerker at kun instruks for styret er et lovkrav.

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget tar rapporten etter selskapskontroll «Fønix AS» til etterretning med de forslag til presiseringer som fremkom i møte.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Kommunestyret tar rapporten etter selskapskontroll «Fønix AS» til etterretning.

Kommunestyret ber om at rådmannen vurderer de anbefalinger som fremkommer i rapporten, og ber om en tilbakemelding til politisk nivå på hvordan revisjonens anbefalinger er fulgt opp.

Oppfølging av vedtak

Rådmann har 20.3.2019 gitt kontrollutvalget følgende tilbakemelding:

«Rådmannen har ikke sluttført sine vurderinger og vil komme med en tilbakemelding i egen sak til formannskapet i april ev. mai 2019. Rådmannen er kjent med at Fønix AS har vedtatt en instruks for Styre – og daglig leder i oktober 2018. Her inngår også krav til Styreevaluering.»

Kontrollutvalget tar tilbakemeldingene til orientering og vil følge opp kommunestyrets vedtak videre mot saken som er varslet i formannskapet våren 2019.

Videre oppfølging

Rådmannen har i møte 21.5.2019 (KST 023/19) gitt kommunestyret en samlet tilbakemelding på rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret etter saker fra kontrollutvalget i 2018. Tilbakemeldingen ble gitt i form av et notat vedlagt saken «Årsmelding for 2018 fra Kontrollutvalget i Sandefjord kommune».

Tilbakemelding punkt 3-5

Det er utarbeidet og vedtatt ny instruks for styret og daglig leder. Styrets leder rapporterer at en evaluering er gjennomført, med etterfølgende gjennomgang og grundig diskusjon.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Årsmelding for 2018 for kontrollutvalget i Sandefjord kommune tas til orientering.

Kontrollutvalget anser etter dette saken som lukket.

Sak 80/17 Selskapskontroll – utkast til prosjektplan «Sandefjord kommune - Styre, evaluering og valg»

Sak 41/18 Rapport selskapskontroll «Sandefjord kommune – Styre, evaluering og valg»

Kontrollutvalget godkjente i møte den 11. desember 2017 (sak 80/17) den fremlagte prosjektplanen for selskapskontroll «Sandefjord kommune – Styre, evaluering og valg». Sluttrapporten fra Vestfold Kommunerevisjon ble framlagt til behandling i KU 22.5.2018 (sak 41/18) og for kommunestyret 21.6.2018 (sak 077/18).

Formålet med selskapskontrollen var å vurdere hvorvidt kommunens føringer i tilknytning til styrene og KS sine anbefalinger, blir etterlevd i selskaper hvor kommunen har eierinteresser. Undersøkelsen skulle også ha som formål å peke ut aktuelle forbedringspunkt i eierskapsutøvelsen, der dette eventuelt var aktuelt.

Følgende problemstillinger ble belyst;

1. I hvilken grad er kommunens føringer formidlet til selskapene når det gjelder valg av styremedlemmer, styresammensetning, kompetanse og styreevaluering?
2. I hvilken grad blir kommunens føringer for styrene og KS-anbefalinger gjennomført i kommunens selskaper?

Som det fremgår av sammendraget i rapporten, er revisjonens hovedkonklusjoner følgende;

Problemstilling 1:

Kommunens overordnede premisser for eierstyring poengterer at utnevning av styremedlemmer er den viktigste eierhandlingen som gjøres. For å bidra til at dette skal gjennomføres på en god måte, har kommunen formulert overordnede eierprinsipper til valg av styremedlemmer, styresammensetning og kompetanse i styrene. I hvilken grad kommunen har mulighet til å fremme disse premissene overfor selskapene, er avhengig av flere faktorer. Revisors overordnede konklusjon er at det er flere forhold som påvirker dette. Faktorer som lav eierandel, mange eiere og manglende deltagelse i valgkomiteer, kan bidra til å svekke kommunens påvirkningsmuligheter.

Problemstilling 2:

Revisors overordnede konklusjon er at kommunens føringer for valg av styresammensetning, kompetanse i stor grad blir gjennomført i kommunens selskaper. Kommunen legger imidlertid ingen føringer for frekvens eller metodikk knyttet til styreevaluering. Styrene har derfor innenfor de rammene, som eventuelt generalforsamlingen og representantskapet trekker, tillitt til selv å fastsette dette.

Kommunens føringer for eierstyring er ikke like detaljerte som KS-anbefalinger. Ser vi selskapenes praksis i forhold til KS-anbefalinger, blir disse ikke i like stor grad fulgt i selskapene. Revisor vil understreke at dette er anbefalinger og ikke lovkrav, og at det er opp til kommunen å bestemme hvilket detaljnivå de ønsker å legge sine føringer for eierskap på.

Revisors anbefalinger;

1. Sandefjord kommune bør sikre;
 - En møteplan som sørger for at det er tid til tilstrekkelig administrativ utredning og behandling i formannskapet av saker som vedrører selskapene.
 - At sakspapirer fra selskapene kommer tidsnok til kommunen for administrativ og politisk behandling.
2. Sandefjord kommune bør vurdere om det er behov for å fremme følgende overfor selskapene:
 - At selskapene sikrer styremedlemmene tilstrekkelig tilbud om opplæring i styrearbeidet.
 - At selskapene har tilstrekkelig rutiner for
 - Styreinstruks
 - Instruks for daglig leder
 - Egenevaluering
 - Tilstrekkelig/hensiktsmessig redegjørelse av selskapets styring og ledelse i årsrapporten.

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget tar rapporten etter selskapskontroll «Sandefjord kommune – Styrer, evaluering og kontroll» til etterretning.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Kommunestyret tar rapporten etter selskapskontroll «Sandefjord kommune – Styrer, evaluering og kontroll» til etterretning.

Kommunestyret ber om at rådmannen vurderer de anbefalinger som fremkommer i rapporten, og ber om en tilbakemelding til politisk nivå på hvordan revisjonens anbefalinger er fulgt opp.

Oppfølging av vedtak

Rådmann har 20.3.2019 gitt kontrollutvalget følgende tilbakemelding:

«Rådmannen har ikke sluttført sine vurderinger og vil komme med en tilbakemelding i egen sak til formannskapet i april ev. mai 2019.»

Kontrollutvalget tar tilbakemeldingene til orientering og vil følge opp kommunestyrets vedtak videre mot saken som er varslet i formannskapet våren 2019.

Videre oppfølging

Rådmannen har i møte 21.5.2019 (KST 023/19) gitt kommunestyret en samlet tilbakemelding på rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret etter saker fra kontrollutvalget i 2018. Tilbakemeldingen ble gitt i form av et notat vedlagt saken «Årsmelding for 2018 fra Kontrollutvalget i Sandefjord kommune».

Tilbakemelding punkt 1.

Møteplan for folkevalgte møter settes opp hvert år, og i god tid før møtene skal avholdes.

Møteplanen er gjenstand for drøfting mellom administrasjon og folkevalgte før den endelig vedtas. Det ligger til grunn for utarbeidelsen av møteplanen at det gjennomføres tilstrekkelig møter slik at nødvendige vedtak kan fattes i formannskap og kommunestyre og at det gis tid til administrativ saksbehandling.

I sak til kommunestyret 91/17 ble det vedtatt prinsipper for kommunens eierskap i selskaper. Disse prinsippene ligger til grunn for kommunens håndtering av eierskap i selskaper.

Det vil i løpet av høsten 2019 bli avholdt dialogmøter mellom representanter fra kommunen og styrene i selskapene hvor blant annet revisjonens anbefalinger vil bli drøftet. Tidspunkt for utsendelse av sakspapirer inngår naturlig som en del av dialogen.

Tilbakemelding punkt 2.

I prinsippssaken 91/17 fremheves kompetanse i styrene som et av de viktigste byggesteinene for å profesjonalisere styrearbeidet. En måte kommunen kan bidra til dette er gjennom å påvirke til at det legges til grunn gode og hensiktsmessige kriterier for valg til styrene.

I dialogmøtene som skal gjennomføres med selskapene vil det bli adressert behov for å være i tråd med lovverket når det gjelder styreinstruks, og det vil bli etterspurt rutiner for instruks for daglig leder, egevaluering og redegjørelse i årsrapport.

Etter valget vil det bli gjennomført en presentasjon av selskapene som en del av den folkevalgte opplæringen, og det vil bli gitt opplæring i de folkevalgtes rolle som eiere, og hva det innebærer. I samråd med ordfører vil det i løpet av høsten bli vurdert om det er hensiktsmessig at utvalgte selskaper presenterer seg for relevante folkevalgte fora.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Årsmelding for 2018 for kontrollutvalget i Sandefjord kommune tas til orientering.

Kontrollutvalget anser etter dette saken som lukket.

Deltakelse på eiermøter

Kontrollutvalget har møterett i eiermøter i kommunalt eide selskap, og har benyttet seg av dette våren 2018 ved å delta på representantskapsmøte i Vestfoldmuseene IKS.

Gjennomgang av dokumenter fra kommunale eierskap

Kontrollutvalget har i første halvår 2019 mottatt og gjennomgått protokoller og sakspapirer fra styre- og representantskapsmøter i Vestfold Vann, Vestfold Krematorium og Vestfoldmuseene.

5. Gjennomgang av tilsynsrapporter

Kontrollutvalget har etablert som fast ordning å gjennomgå rapporter fra eksterne tilsynsorgan som gjennomfører tilsyn med den kommunale virksomheten. Hovedsakelig omfatter dette gjennomgang av rapporter fra ulike enheter innenfor fylkesmannsembetet.

Sak 26/19 Tilsynsrapport «Sandefjord kommune som barnehagemyndighet»

Saken ble behandlet i møte 28.3.2019

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget tar rapporten fra Fylkesmannen i Vestfold vedrørende tilsyn med Sandefjord kommune som barnehagemyndighet, til orientering.

Det har løpet av første halvår 2019 ikke vært andre tilsynsrapporter til behandling i kontrollutvalget.

6. Andre sakstyper

Sak 27/19 Mottatt henvendelse om mulig ulovlig omgåelse av offentleglova

Sak 43/19 Rapport – mulig ulovlig omgåelse av offentleglova ved ansettelse av ny rådmann

Kontrollutvalget behandlet i møte 28.3.2019 en mottatt, skriftlig henvendelse fra en innbygger i Sandefjord kommune som stilte spørsmål til om det har vært ulovlig omgåelse av offentligloven ved ansettelse av ny rådmann.

Med bakgrunn i denne henvendelsen gav kontrollutvalget Vestfold Kommunerevisjon i oppdrag å undersøke hvorvidt Sandefjord kommune i prosessen med ansettelse av ny rådmann (Gudbjørgrud) har overholdt bestemmelsene i offentligloven og hensynene bak denne.

Vestfold Kommunerevisjon sin rapport vedrørende undersøkelse av KU sak 27/19 – Mulig omgåelse av offentleglova, ble behandlet av kontrollutvalget i møte 6.6.2019 (sak 43/19).

Vestfold Kommunerevisjon har kartlagt fakta i saken og deretter vurdert følgende;

1. Har Sandefjord kommune brutt offentligloven §25, jf §3 om offentlig søkerliste?
2. Har Sandefjord kommune brutt offentligloven §10, jf kommuneloven §§29-32 om journalføring og møteoffentlighet?

Med bakgrunn i sine vurderinger, konkluderer Vestfold Kommunerevisjon med at

1. Sandefjord kommune burde ha offentliggjort søkerliste tidligere enn 30. januar 2019, jf offentligloven §25

2. På bakgrunn av at ansettelsesrådet er et folkevalgt organ, burde:
 - a. Møtene i ansettelsesrådet ha vært kunngjort, jf kommuneloven §32
 - b. Møteprotokoll ha vært ført, jf kommuneloven §30 samt offentligloven §10

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget tar rapporten «Ansettelse rådmann – offentligloven» til etterretning.

Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret

Kommunestyret tar rapporten «Ansettelse rådmann – offentligloven» til etterretning.

[Det forventes at rapporten blir behandlet av kommunestyret på møte 24.9.2019.](#)

Sak 57/18 Status i varslersaken

Saken ble behandlet i både åpent og lukket møte 21.8.2018.

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

1. Sak 57/18 «Status i varslersaken» behandles i både åpent og lukket møte.
2. Møteleder avgjør når møte lukkes.
3. Hjemmel for å lukke møtet framgår av kommunelovens §31 annet og tredje ledd, jfr §29 annet ledd.
4. Kontrollutvalget tar redegjørelsen fra rådmann og kommuneadvokat til orientering.
5. Kontrollutvalget opprettholder tidligere vedtak om ikke å iverksette nærmere undersøkelse eller gransking av varslersaken på det nåværende tidspunkt.
6. Kontrollutvalget ber rådmannen om å holde utvalget oppdatert om utviklingen i saken.

Oppfølging av vedtak

[Kontrollutvalget har i løpet av høsten 2018 og vinteren/våren 2019 fått orientering om sakens utvikling fra konstituert rådmann og ny rådmann. Saken er pr august 2019 ikke avsluttet.](#)

Sak 07/18 Eventuelt – Orientering om vedtatt godtgjørelse til kontrollutvalget for deltakelse på eiermøter

Kontrollutvalgets leder orienterte om at saken ble behandlet i kommunestyret 19. desember 2017. Han orienterte videre om at det foreligger en tilsynelatende forskjellsbehandling mellom utvalgene knyttet til utbetaling av fast godtgjørelse og at han ønsker å forfølge dette videre.

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget gir leder fullmakt til å følge opp videre mot rådmann og ordfører, forholdet vedrørende opplevd forskjellsbehandling mellom utvalgene knyttet til fast møtegodegjørelse.

Oppfølging av vedtak

[Kontrollutvalgets vedtak vil bli fulgt opp i 2019.](#)

Sak 68/17 Varslersaken – offentlige anskaffelser og roller

Sak 11/18 Rapport om offentlige innkjøp knyttet til varslersaken – oppfølging sak 68/17

Med bakgrunn i flere presseoppslag i Sandefjords Blad vedrørende varslersaken, drøftet kontrollutvalget i møte 6.11.2017, de problemstillinger som var reist i pressen og bad Vestfold Kommunerevisjon undersøke anskaffelsesprosessen nærmere, herunder

1. Avklare om hvorvidt det foreligger brudd på lov/forskrift om offentlige anskaffelser og i tilfelle hvilke brudd som foreligger.

2. Framskaffe dokumentasjon på hvordan de forskjellige oppdrag knyttet til varslersaken er bestilt og avtalt, herunder eventuelle endringer av avtalte oppdrag.
3. I den grad revisjonen mener at det er forhold som bør underlegges nærmere vurderinger eller det er forhold som kommunen kan dra nytte av i læringsøyemed, skal dette framkomme i tilbakemeldingen til kontrollutvalget.

Vestfold Kommunerevisjon sin rapport vedrørende undersøkelse av KU sak 68/17 – Offentlige anskaffelser ble behandlet av kontrollutvalget i møte 27.2.2018 (sak 11/18) og av kommunestyret 17.4.2018 (sak 027/18).

Revisjonen har foretatt følgende undersøkelser;

1. Hvordan har Sandefjord kommune bestilt og avtalt oppdraget til advokater i varslersaken, herunder eventuelle endringer av avtalte oppdrag?
2. Har Sandefjord kommune brutt lov/forskrift om offentlige anskaffelser knyttet til bestilling av advokatutgifter i varslersaken.

Basert på utførte undersøkelser, konkluderer revisor som følger;

Den 5. februar 2017 varslet kommuneadvokat om kritikkverdige forhold rettet mot kommunens øverste administrative leder, rådmann. Varselet var skriftlig og stilet til ordfører. Revisor registrerer at kommunens varslingsrutine ikke gir en tydelig veiledning på hvordan enn skal behandle en slik varsel i kommunen. Kommunens varslingsrutiner ble vedtatt av tidligere Sandefjord kommune i 2013. Nye Sandefjord kommune har enda ikke behandlet og vedtatt et varslingsreglement, men revisor har fått informasjon om at kommunen har satt i gang et arbeid med å utarbeide nye varslingsrutiner for ny kommune. Revisor mener det er viktig at kommunen tar erfaringer fra denne varslingsaken inn i sitt arbeid med å utarbeide nye varslingsrutiner for kommunen.

Revisor vurderer at Sandefjord kommune har inngått egen avtale med advokatfirmaene, men at avtalen er på et overordnet nivå og i liten grad begrenser bestillingen av advokattjenesten. Alle tjenestene som er fakturert, er bestilt av kommunen, enten ved ordfører eller administrasjonen. Spørsmålet om habilitet har blitt vurdert av kommunen der dette har vært aktuelt, men revisor registrerer imidlertid at denne vurderingen ikke har vært protokollført i kommunens møteprotokoll.

Revisor har vurdert om vilkårene i unntaksbestemmelser i regelverket kommer til anvendelse uten å ha funnet grunnlag for dette. Videre ser revisor at det ikke er avholdt konkurranse i forbindelse med anskaffelsene av juridiske tjenester ved varslersaken. Revisor vurderer derfor at anskaffelsene viser brudd på lov og forskrift om offentlig anskaffelse, samt at dokumentasjonsplikten er brutt ved at det ikke er utfylt protokoll for anskaffelsene.

Revisor anbefaler på bakgrunn av dette følgende:

- Sandefjord kommune bør sikre at konkurranse gjennomføres og protokoll utarbeides for alle anskaffelser, i tråd med lov om offentlige anskaffelser, forskrift og eget innkjøpsreglement.
- Sandefjord kommune bør sikre at vurderinger rundt habilitet dokumenteres i forbindelse med anskaffelser, i tråd med forskrift om offentlige anskaffelser og reglement for saksbehandling i folkevalgte organer.

Kontrollutvalgets vedtak (enstemmig)

Kontrollutvalget tar rapporten etter revisjonens undersøkelser av anskaffelsesprosessen knyttet til kjøp av advokattjenester i forbindelse med varslingsaken til etterretning.

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Kommunestyret tar rapporten etter revisjonens undersøkelser av anskaffelsesprosessen knyttet til kjøp av advokattjenester i forbindelse med varslingssaken til etterretning.

Kommunestyret ber om at rådmannen vurderer de anbefalinger som fremkommer i rapporten, og ber om en tilbakemelding til politisk nivå på hvordan revisjonens anbefalinger er fulgt opp.

Oppfølging av vedtak

Rådmann har 20.3.2019 gitt kontrollutvalget følgende tilbakemelding:

- «I kommunens rutiner er det et krav til å føre anskaffelsesprotokoll for kjøp med en verdi over kr. 100.000 ekskl.mva. Videre foreligger innkjøpsprosedyre hvor regler rundt bruk av anskaffelsesprotokoll fremkommer. Rutiner og prosedyrer er tilgjengelig i kommunens kvalitetssystem. Sandefjord kommune anskaffet i 2018 konkurransegjennomføringsverktøyet (KGV) – Mercell. Her skal alle konkurranser (over kr 100.000) gjennomføres. Anskaffelsesprotokoll blir laget i Mercell. Rådmannen har ikke slutført vurderinger til innføring av krav til utarbeidelse av protokoll for anskaffelser under kr. 100.000,- og vil komme tilbake til dette i samlet tilbakemelding i egen sak til formannskapet i april ev. mai 2019.
- Det er utarbeidet egen prosedyre som omhandler habilitet og anskaffelser. Her fremkommer bl.a. et eget skjema for «habilitetserklæring».

Kontrollutvalget tar tilbakemeldingene til orientering og vil følge opp kommunestyrets vedtak videre mot saken som er varslet i formannskapet våren 2019.

Videre oppfølging

Rådmannen har i møte 21.5.2019 (KST 023/19) gitt kommunestyret en samlet tilbakemelding på rådmannens oppfølging av vedtak i kommunestyret etter saker fra kontrollutvalget i 2018. Tilbakemeldingen ble gitt i form av et notat vedlagt saken «Årsmelding for 2018 fra Kontrollutvalget i Sandefjord kommune».

Tilbakemelding kulepunkt 1:

Tidlig høst 2018 ble det slutført en rammeavtale på anskaffelse av advokattjenester. Avtaler ble inngått med flere selskaper etter en utlyst konkurranse. Avtalene dekker alle områder hvor det erfaringsmessig kan være hensiktsmessig å anskaffe ekstern advokatbistand.

I kommunens rutiner er det et krav til å føre anskaffelsesprotokoll for kjøp med en verdi over kr. 100.000 ekskl.mva. Videre foreligger innkjøpsprosedyre hvor regler rundt bruk av anskaffelsesprotokoll fremkommer. Rutiner og prosedyrer er tilgjengelig i kommunens kvalitetssystem. Sandefjord kommune anskaffet i 2018 konkurransegjennomføringsverktøyet (KGV) – Mercell. Her skal alle konkurranser (over kr 100.000) gjennomføres. Anskaffelsesprotokoll blir laget i Mercell. Rådmannen ser det ikke som ønskelig at man går utover lovkravene som ligger til grunn for offentlige anskaffelser, og innfører ikke krav til utarbeidelse av protokoll for anskaffelser under kr. 100.000,-

Tilbakemelding kulepunkt 2:

Det er utarbeidet egen prosedyre som omhandler habilitet og anskaffelser. Her fremkommer bl.a. et eget skjema for «habilitetserklæring».

Kommunestyrets vedtak (enstemmig)

Årsmelding for 2018 for kontrollutvalget i Sandefjord kommune tas til orientering.

Kontrollutvalget anser etter dette saken som lukket.

Øvrige henvendelser

Kontrollutvalget har mottatt flere henvendelser fra enkeltpersoner i forhold til saker de ønsker at kontrollutvalget skal se på. Kontrollutvalget har vurdert alle mottatte henvendelser mht om det er saker som hører inn under kontrollutvalgets oppgaver. Noen saker faller utenfor og har ikke blitt behandlet videre i utvalget. Alle henvendelser er imidlertid besvart.

Intern opplæring/seminar

Kontrollutvalget arrangerte internseminar 5.3.2019 om «Åpenhet i forvaltningen» - herunder om dokumentoffentlighet og møteoffentlighet og den vanskelige «gråsonen».

Jan Roalset fra Sandefjord Blad innledet seminaret med «Sandefjords Blads våte drøm». Deretter overtok professor Jan Fridthjof Bernt som presenterte reglene om dokumentoffentlighet og møteoffentlighet, herunder også den vanskelige «gråsonen», samt besvarte spørsmål fra salen.

Kontrollutvalgets medlemmer, kontrollutvalgets sekretariat, representanter fra Vestfold Kommunerevisjon, politikere, politisk sekretariat og representanter fra administrasjonen i kommunen deltok på seminaret. Det var totalt 39 påmeldte deltakere.

Neste rapportering av status vil inngå i kontrollutvalgets årsmelding som legges frem for kommunestyret våren 2020.

Sandefjord, 29. august 2019
Kontrollutvalget i Sandefjord kommune

Arne Larsen
Leder

Erlend Hem
Nestleder

Tale Haugan

Anne Gro Olafsen

Rune Gorm Johansen

Birte Jonassen Berg
Kontrollutvalgssekretær